

BIJLAGE 4

EINDRAPPORT VAN DE HEROVERWEGINGSWERKGROEP
"AANSCHAFFINGEN"

INHOUDSOPGAVE

<u>TEN GELEIDE</u>	blz. 2
<u>SAMENVATTING</u>	blz. 3
<u>Hoofdstuk 1</u>	
Inleiding en analyse van de opdracht	blz. 6
<u>Hoofdstuk 2</u>	
Verwerving bij Defensie	blz. 10
<u>Hoofdstuk 3</u>	
Beleidsvarianten betreffende de deelgebieden	
Voeding	blz. 12
Kleding	blz. 14
Kantoorautomatisering en bijbehorende randapparatuur	blz. 17
Kazerneringsgoederen	blz. 20
Reisbureau-functie	blz. 22
<u>Hoofdstuk 4</u>	
Slotbeschouwing	blz. 24
<u>BIJLAGEN.</u>	
A t/m E	

TEN GELEIDE

1. In het kader van de begrotingsvoorbereiding 1991 wordt een heroverwegingsonderzoek gewijd aan het onderwerp 'doelmatigheid exploitatie uitgaven Defensie'. Eén van de gebieden die nader onderzocht diende te worden was samenwerking en/of integratie tussen de krijgsmachtdelen op het gebied van aanschaffingen. Voor dit onderzoek is een werkgroep ingesteld.

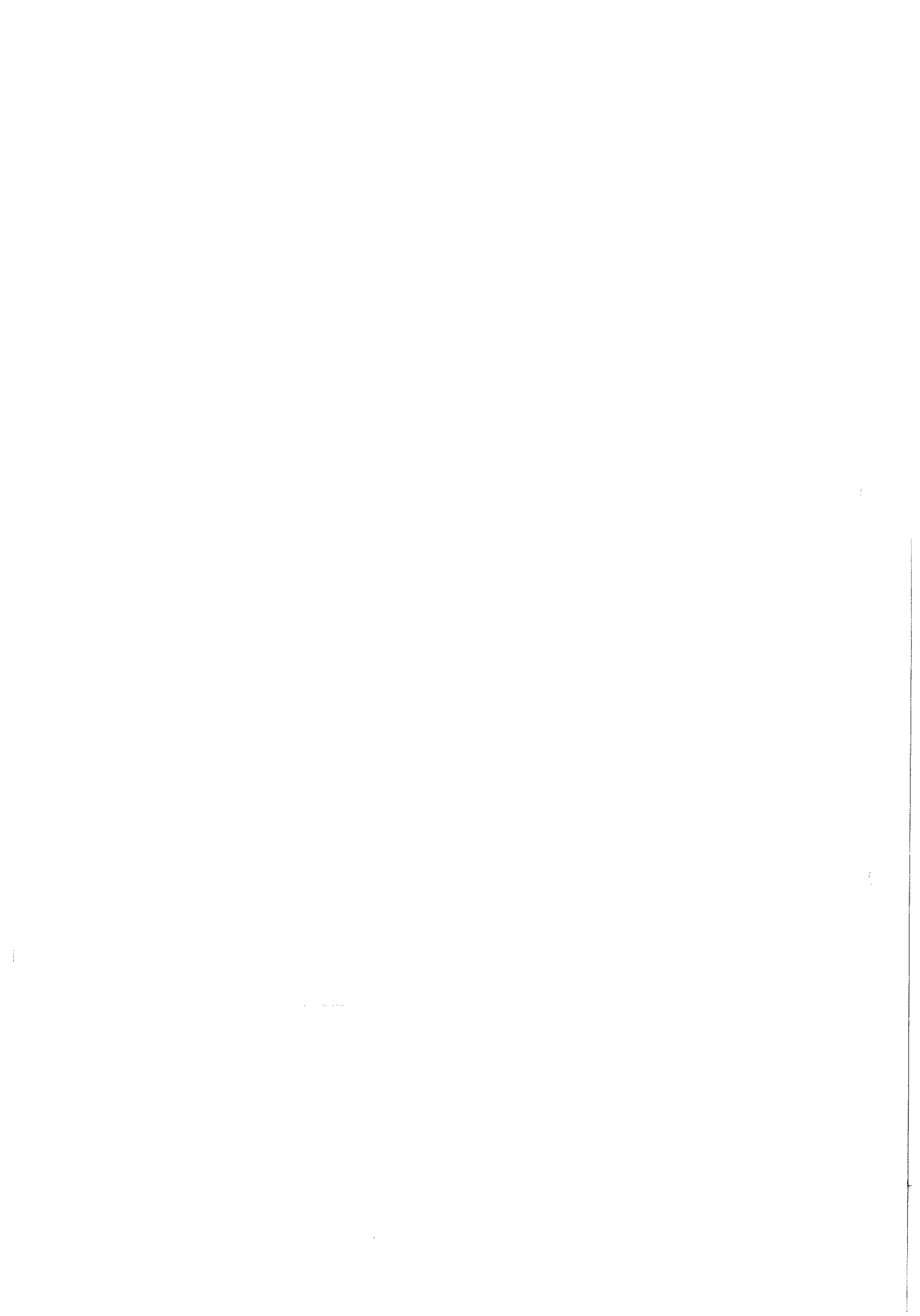
2. In het bijgevoegd rapport van de werkgroep worden voor een vijftal aandachtsgebieden de mogelijkheden op het gebied van aanschaffingen door uitbreiding van samenwerking en/of integratie nader uitgewerkt. Ook worden zo mogelijk indicaties gegeven van de hierdoor te realiseren besparingen. Doelmatigheidsverbetering door samenwerking is binnen defensie een continue beleidsinspanning. De beperkte besparingen die in bepaalde gevallen als gevolg van de heroverweging gerealiseerd lijken te kunnen worden door samenwerking, zijn hierdoor te verklaren.

3. In het kader van een heroverweging dient een variant te worden ontwikkeld die leidt tot een 20% besparing t.o.v. het ijkpunt. Indien deze niet door samenwerking en/of integratie bij aanschaffingen kan worden ingevuld, worden door de werkgroep andersoortige -technisch realiseerbare- maatregelen voorgesteld. De werkgroep hecht er echter aan te vermelden, dat zij zich gelet op haar taakopdracht niet competent heeft geacht de rechtspositionele en/of operationele effecten te beoordelen. Wel heeft zij op verzoek van de Stuurgroep Heroverweging Doelmatigheidsuitgaven bij Defensie rechtspositionele en operationele pro's en contra's van enige voorstellen aangegeven.

's-Gravenhage, 16 maart 1990

De Voorzitter van Werkgroep
Heroverweging Samenwerking
Aanschaffingen,

IR. J.F.D. KUIJPERS.
Commandeur (T)

SAMENVATTING

1. In het kader van de begrotingsvoorbereiding 1991 wordt een heroverwegingsonderzoek gewijd aan het onderwerp "doelmatigheid exploitatie uitgaven Defensie". Eén van de gebieden, die nader onderzocht dient te worden is samenwerking en/of integratie bij de aanschaffingen. Hiertoe werd een werkgroep ingesteld leiding van de Directeur Materieelvoorziening Beleid.

2. De werkgroep had de opdracht om een vijftal aandachtsgebieden voor nadere uitwerking voor te leggen. Hiertoe zijn de begrotingsposten "overige personele exploitatie" en "materiële exploitatie" aan de hand van bepaalde criteria bezien. Op grond hiervan zijn een vijftal onderwerpen:

- a. Kleding
- b. Voeding
- c. Kantoorautomatisering en bijbehorende randapparatuur
- d. Kazerneringsgoederen
- e. Reisbureau-functie

geselecteerd en nader uitgewerkt. De gekozen aandachtsgebieden omvatten \pm 2/3 van het in beschouwing genomen deel van de uitgaven voor personele en materiële exploitatie. De nadere uitwerking heeft zich primair gericht op het onderkennen van besparingsmogelijkheden door meer samenwerking en/of integratie tussen krijgsmachtdalen bij de aanschaffingen. Voorzover op deze wijze geen 20% variant werd ontwikkeld, heeft de werkgroep ook bezien door welke technisch mogelijke additionele maatregelen alsnog tot een 20% besparing op de per saldo voor defensie resulterende uitgaven kan worden gekomen. Het laatste betreft dan veelal maatregelen met consequenties t.a.v. het al dan niet volledig voorzien in de gestelde behoefte danwel met betrekking tot de rechtspositie van het personeel. In hoofdstuk 1 wordt het totale financiële beslag verwoord. Het hiervan af te leiden gecumuleerde ijkpunt in het begrotingsjaar 1994 bedraagt Mf 502.

3. In het rapport van de werkgroep wordt in hoofdstuk 2 voorafgaand aan een beschrijving per aandachtsgebied het verwervingsbeleid bij defensie in hoofdlijnen beschreven. De doelstelling van het verwervingsbeleid is het op zo doelmatige wijze voorzien in de voor de operationele taken vereiste middelen. Deze behoefte staat binnen het aanschafproces niet ter discussie. De werkgroep heeft zich gelet op haar taakopdracht niet competent geacht de operationele behoeftestelling te beoordelen. Bepalend voor de operationele behoeftestelling is de te leveren 'gevechtskracht' als bijdrage aan het overkoepelend vredes- en veiligheidsbeleid.

4. In hoofdstuk 3 wordt per aandachtsgebied ingegaan op de verwervingspraktijk, de ontwikkelde samenwerkingsvarianten en de eventueel additioneel vereiste maatregelen om tot een 20% reductie te komen.

- a. Op het gebied van voeding (IJKpunt Mf 58) wordt voorgesteld om tot volledige samenwerking te komen tussen de krijgsmachtdelen door de aanschaf activiteiten voorzover operationeel mogelijk te concentreren bij de Koninklijke Landmacht. Dit leidt slechts tot een besparing van Mf 0,18 als gevolg van het feit dat reeds ver- gaand samengewerkt wordt. E.e.a. is ongeveer 0,28% van het ijk- punt. Het realiseren van een 20% variant op dit gebied is volgens de werkgroep alleen mogelijk indien maatregelen aan de inkomsten- kant plaatsvinden. Een verhoging met 14% van de prijzen van maal- tijdbonnen en cadí-artikelen wordt in het rapport verwoord als een technische mogelijkheid. Effectuering hiervan kan in strijd zijn met het binnen defensie gewenste niveau van personeelszorg en dient in elk geval besproken te worden in het Georganiseerd Overleg.
- b. Op het aandachtsgebied kleding (IJKpunt Mf 220) zijn door het vol- ledig doorvoeren van samenwerking bij de aanschaffingen, verder- gaande standaardisatie van artikelen en het schrappen van artike- len jaarlijks terugkerende besparingen mogelijk. Door de werk- groep worden deze ingeschat op ± Mf 6,9 per jaar. Dat is ± 3,1% van het ijkpunt. Een 20% reductie is technisch realiseerbaar door inkomstenverhogende maatregelen zoals het aanpassen van de ver- strekkingsnormen van kleding, schrappen kledingvergoeding beroeps- personeel, het laten betalen door dienstplichtigen voor hun kle- dinguitrusting en maatregelen tot hergebruik van kleding. Uitvoer- ring van deze maatregelen is eerst mogelijk nadat de rechtsposi- tionele en operationele consequenties in overleg met daarbij be- trokken instanties zijn gezien.
- c. Bij kantoorautomatisering en bijbehorende randapparatuur (IJKpunt Mf 120) wordt het aandachtsgebied gesplitst in de inhuur van ex- terne deskundigheid en het aanschaffen van middelen en bijbehoren- de diensten. Op het gebied van de inhuur van externe deskundig- heid wordt een 20% reductie mogelijk geacht door het sluiten van mantelovereenkomsten met een bepaalde groep van leveranciers. Op het gebied van de verwerving van apparatuur worden significante besparingen mogelijk geacht door onder meer apparatuur keuze, sa- menwerking bij de aanschaffingen, herbezien van de wijze van on- derhoud en het taakstellende budgetteren van projecten. De totale te realiseren besparingen worden geschat op ± Mf 24. Hetgeen ± 20 % van het ijkpunt is.
- d. Door samenwerking bij het aanschaffen van kazerneringsgoederen (IJKpunt Mf 63) kunnen besparingen van ± Mf 10,3 (16,9% van het ijkpunt) gerealiseerd worden. De besparingen kunnen tot stand komen door het rechtstreeks afsluiten van meerjarencontracten voor alle krijgsmachtdelen bij de leveranciers, al dan niet via het RIB/NIC. Twintig procent besparing is alleen te realiseren door additioneel artikelen te schrappen, het niet volledig voor- zien in de behoefte en/of het in beschouwing nemen van inkomsten ingevolge betalingen voor huisvesting door beroeps- en dienst- plichtig personeel.

- e. Bij de uitvoering van de reisbureau-functie (IJKpunt Mf 41) kan samenwerking gestalte krijgen door het opzetten van een gemeenschappelijk reisbureau voor de krijgsmacht. Hiermee is Mf 0,2 te besparen op de apparaatskosten. Realisering van deze maatregel zal bepaalde aanloopkosten met zich meebrengen. De besparingen op de verwerving van reizen a.g.v. vraagaggregatie bij inkoop konden binnen het gegeven tijdsbestek niet exact gekwantificeerd worden. Een schatting van de hierbij te verwachten besparing bedraagt ca. 7% van de reiskosten. Een 20% reductie t.o.v. het ijkpunt is alleen te realiseren door een taakstellende korting van het voor reizen gereserveerde budget. Zo'n maatregel kan echter gevolgen hebben voor de uitvoering van de taken van de krijgsmachtdelen.

5. In hoofdstuk 4 worden de uitkomsten van de werkgroep nader beschouwd en gecumuleerd. Vastgesteld wordt, dat t.o.v. het ijkpunt van Mf 502 door met samenwerking gerelateerde maatregelen een besparing van ca. Mf 38 gerealiseerd zou kunnen worden. Twintig procent besparing is alleen realiseerbaar door inkomsten verhogende maatregelen en/of het niet volledig voorzien in de operationele behoefte. De eventuele uitvoering hiervan vergt een nadere beschouwing van de operationele en rechtspositionele gevolgen.

HOOFDSTUK 1

INLEIDING + ANALYSE VAN DE OPDRACHT

1. Algemeen. Het kabinet heeft besloten dat in het kader van de begrotingsvoorbereiding 1991 een heroverwegingsonderzoek gewijd zal worden aan het onderwerp 'doelmatigheid exploitatie-uitgaven Defensie'. Het doel van dit heroverwegingsonderzoek is het ontwikkelen van voorstellen ter verbetering van de doelmatigheid op het terrein van de personele en materiële exploitatie bij het Ministerie van Defensie. Één van de gebieden, die nader onderzocht dient te worden is samenwerking en/of integratie tussen de krijgsmachtdelen op het gebied van de aanschaffingen. Voor dit onderzoek is een werkgroep ingesteld (zie bijlage A). De opdracht van deze werkgroep luidt als volgt:

'Te onderzoeken of door samenwerking en/of integratie tussen de krijgsmachtdelen op het terrein van de aanschaffingen besparingen kunnen worden gerealiseerd. Op grond van een inventarisatie dient de werkgroep vijf aandachtsgebieden voor te leggen voor nadere uitwerking.'

2. Analyse van de opdracht. De opdracht zoals die aan de werkgroep verstrekt is, is beoordeeld in het licht van de heroverwegingsrichtlijnen. Het onderwerp van de integrale heroverweging is 'doelmatigheid exploitatie-uitgaven bij defensie'. Dit betekent dat de te selecteren onderwerpen in principe een bestanddeel moeten vormen van de begrotingsartikelen personele en materiële exploitatie.

3. De expliciete opdracht zoals verstrekt aan de werkgroep geeft in hoofdlijnen reeds aan welke beleidsvariant nader uitgewerkt moet worden n.l. samenwerking en/of integratie tussen KMD'n bij de aanschaffingen. Hiermee wordt dus bedoeld dat mogelijkheden moeten worden onderzocht om op een meer doelmatige wijze te voorzien in de gestelde behoefte. Binnen defensie is er een scheiding aangebracht tussen de behoeftestelling en het daarin voorzien. De behoeftestelling is de verantwoordelijkheid van de operationele zuil (t.w. Defensiestaf en/of krijgsmachtdelstaven). Het 'voorzien in' de gestelde behoefte is de taak van de verwervende instanties binnen het materiële functiegebied (t.w. de Directeur-Generaal en/of de Directies Materieel). De door de operationele zuil goedgekeurde behoefte staat binnen het aanschaffingsproces niet ter discussie. Wel is er op grond van doelmatigheidsoverwegingen een wisselwerking mogelijk tussen de operationele en materiële aspecten betreffende de uiteindelijk te stellen eisen. De werkgroep heeft op grond van deze benadering gemeend, dat het proces van behoeftestelling geen onderwerp van heroverweging is. Als kanttekening dient hierbij opgemerkt te worden dat de werkgroep de hoofdtaak van defensie t.w. het leveren van gevechtskracht als bijdrage aan het overkoepelend vredes- en veiligheidsbeleid als bepalend element voor de operationele behoeftestelling heeft beschouwd.

4. De begrotingsartikelen personele en materiële exploitatie hebben betrekking op een grote verscheidenheid aan onderwerpen. Een fors deel van de personele exploitatie heeft betrekking op uitgaven voor salarissen en toelagen voor burger- en militair personeel. Gezien het onderwerp van heroverweging t.w. 'samenwerking bij aanschaffingen' is dit niet verder in beschouwing genomen. De selectie van mogelijk aandachtsgebieden heeft zich derhalve gericht op de posten "overige personele uitgaven" en "materiële exploitatie". Het totale begrotingsbeslag hiervan bedraagt ca. 3,4 miljard. Op grond van de in het navolgende te noemen uitgangspunten en criteria heeft de keuze van de aandachtsgebieden zich gericht op enige onderwerpen met in totaal een begrotingsbeslag van ca. 890 Miljoen. In bijlage B treft U een overzicht aan van deze begrotingsposten.

5. Keuze van aandachtsgebieden. De in de punten 2 t/m 4 verwoorde uitgangspunten kunnen als volgt worden geresumeerd:

- a. De aandachtsgebieden worden in principe geselecteerd uit de posten "overige personele exploitatie" en "materiële exploitatie";
- b. De operationele behoeftestelling is richtinggevend en is geen onderwerp van heroverweging;
- c. De heroverweging moet betrekking hebben op een substantieel deel van de exploitatiebegroting.

6. Op basis van deze uitgangspunten zijn de relevante begrotingsartikelen geïnventariseerd ten einde een vijftal aandachtsgebieden te kiezen voor nadere uitwerking. Hierbij heeft de werkgroep de volgende criteria gehanteerd, t.w.:

- a. De goederen danwel diensten moeten in gebruik zijn bij meerdere krijgsmachtdelen, de centrale organisatie en/of de Koninklijke Marechaussee;
- b. Specifiek krijgsmachtdeel gebonden materieel wordt niet gezien, omdat samenwerking op deze gebieden niet in wezenlijke mate mogelijk is.
- c. Gebieden waarop reeds in voldoende mate samengewerkt wordt, worden niet in beschouwing genomen;
- d. Het begrotingsbeslag en de verwervingspraktijk moeten te verwachten budgetten zodanig zijn dat positieve indicaties aanwezig zijn v.w.b. te verwachten budgettaire effecten van een heroverweging op het aandachtsgebied;

7. De bovenbedoelde inventarisatie heeft uiteindelijk geleid tot de selectie van een vijftal aandachtsgebieden, te weten:

- a. voeding;
- b. kleding;
- c. kantoorautomatisering en bijbehorende randapparatuur;
- d. kazerneringsgoederen;
- e. reisbureaufunctie.

Aanvankelijk was de werkgroep voornemens niet alleen de reisbureaufunctie, maar ook de internationale expeditiefunctie te bezien. Tijdens het onderzoek is echter gebleken, dat op het laatste gebied reeds vergaand wordt samengewerkt. Derhalve is dit deel van het aandachtsgebied uiteindelijk niet in beschouwing genomen.

8. Vaststelling ijkpunten. Mede ter vaststelling van het zgn. financiële ijkpunt ten behoeve van de variantenontwikkeling -t.w. de (meerjaren)raming voor 1994- heeft de werkgroep in kaart gebracht welke uitgaven over de periode 1989 - 1994 gemoeid zijn met de betreffende aandachtsgebieden. Onderstaand treft U de uitkomsten daarvan aan:

Tabel 1:

	89	90	91	92	93	94	IJKPUNT
Voeding	147	147	145	144	142	139	58 ^{**})
Kleding	175	202	160	256	293	259	220 ^{**})
Kantoorautomatisering *) + bijbehorende randapparatuur (omvat tevens consultancy)	120	120	120	120	120	120	120
Kazerneringsgoederen	76	65	61	61	63	63	63
Reisbureau-functie	43	41	41	41	41	41	41
							502

Twintig procent van het totale ijkpunt bedraagt Mf 100,4.

*) hierin niet inbegrepen mainframes

**), bij deze twee onderwerpen zijn voor de bepaling van het ijkpunt de inkomsten in mindering gebracht op de uitgaven.

9. De ijkpunten zijn in principe gebaseerd op de uitgavenraming voor 1994. Bij kleding is hiervan afgeweken omdat de uitgavenraming voor de jaren 1992-1994 afwijkt van het normale gemiddelde. Dit wordt veroorzaakt door eenmalige extra uitgaven, die voortvloeien uit het PGU projekt. Op basis van een analogische toepassing van het gestelde in punt 3 van de richtlijn heroverweging is voor dit onderwerp in eerste instantie het gemiddelde over de jaren '89 - '94 als ijkpunt voor de uitgaven gekozen. De ijkpunten -gebaseerd op de uitgaven- voor kleding en voeding zijn vervolgens gecorrigeerd voor de te verwachten inkomsten (zie para 22 en 34) op die aandachtsgebieden. Dit is op zich niet volledig in overeenstemming met de richtlijn heroverweging. Hiermee wordt echter wel dezelfde benadering gevolgd als bij de heroverweging personeelszorg uit 1985. Op grond van dit precedent is deze afwijking van de richtlijn goedgekeurd. De heroverwegingsinspanningen richten zich v.w.b. deze onderwerpen derhalve op het verminderen van de per saldo voor rekening van defensie komende uitgaven.

10. Onderzoeksuitvoering. Het ligt in de heroverwegingstaakopdracht besloten, dat voorstellen ontwikkeld worden die het begrotingsbeslag met 20% verminderen. Zoals ook bij de uitgangspunten verwoord wordt door de werkgroep de operationele behoeftestelling niet heroverwogen. Voorstellen die leiden tot aantasting van de operationele behoefte van de krijgsmachtdelen kunnen tot gevolg hebben dat bepaalde operationele taken niet meer kunnen worden uitgevoerd. De werkgroep heeft zich primair gericht op de ontwikkeling van varianten, die in redelijkheid tot uitvoering kunnen worden gebracht. Waar besparingsvoorstellen toch van invloed zouden kunnen zijn op de operationele taakuitvoering wordt dit aangegeven.

11. Bij de feitelijke uitvoering van het onderzoek heeft de werkgroep zich doen bijstaan door bestaande (interkrijgsmachtelijke) Single Service Management/Procurement werkverbanden. Aan deze werkverbanden is uitgaande van de richtlijnen heroverweging een onderzoeksopdracht geformuleerd. Deze opdracht omvatte de volgende elementen:

- a. Beschrijving aandachtsgebied en verwervingspraktijk;
- b. Ontwikkelen van beleidsvarianten en het aangeven van de effecten op:
 - (1) het met aanschaffing gemoeide budget;
 - (2) de apparaatskosten;
 - (3) overige elementen (zoals distributie, voorraden, instandhouding, etc.).

12. De aard van de opdracht t.w. samenwerking en/of integratie bij aanschaffing zoals verstrekt door het kabinet is opgevat als een mogelijke variant in de zin van punt B-1 van de algemene taakopdracht voor heroverwegingsonderzoeken binnen het heroverwegingsonderwerp 'doelmatigheidsexploitatie uitgaven defensie'. Gelet op deze op zich reeds richtinggevende keuze voor een bepaalde beleidsvariant is het gestelde bij het bovengenoemde punt B-1 niet als een dwingend maar als een indicatief voorschrift gehanteerd.

13. Vanwege de beperkte beschikbare tijd heeft de werkgroep geen separate aandacht meer geschonken aan de ontwikkelingen op het beleidsgebied in het buitenland. Wel heeft in 1988/1989 een onderzoek plaatsgevonden naar de verwervingsfunctie bij defensie. In het kader van dit onderzoek zijn gegevens verzameld omtrent de verwervingsmanagement-structuur in het buitenland. Uit het onderzoek komt naar voren dat ook in andere landen gestreefd wordt naar kostenbesparing door samenwerking bij het aanschaffen. De bevindingen hebben echter veel meer betrekking op organisatorische structuren, dan op concrete samenwerkingsprojecten.

14. Opbouw van het rapport. De resultaten van dit heroverwegingsonderzoek worden per aandachtsgebied gepresenteerd. Hieraan voorafgaand wordt eerst het verwervingsbeleid en de verwervingspraktijk bij defensie in het algemeen behandeld. Vervolgens worden de vijf aandachtsgebieden besproken. Hierbij wordt steeds ingegaan op de verwervingspraktijk op het betreffende gebied en de onderkende varianten. Er wordt alleen over hoofdzaken gerapporteerd. Detailinformatie wordt indien nodig vermeld op bijlagen.

HOOFDSTUK 2

VERWERVING BIJ DEFENSIE

15. 'Aanschaffingen' vormen bij defensie een bestanddeel van het 'voorzien in' proces. Dit is op zich weer een deelproces van het materieel-logistieke proces, dat ook nog de deelprocessen 'instandhouding' en 'afstoten' omvat. De doelstelling van het materieel-logistieke proces is de krijgsmacht onder alle omstandigheden te laten beschikken over de -zowel kwantitatief als kwalitatief- benodigde materiële middelen. Daarbij moet op zo doelmatig mogelijke wijze voldaan worden aan de gestelde eisen voor operationele bruikbaarheid en beschikbaarheid en aan de per deelproces gestelde voorwaarden voor:

- prijs, kwaliteit, levertijd, leverbetrouwbaarheid en verwervingskosten;
- inschakeling van de Nederlandse industrie en instellingen;
- internationale samenwerking.

16. Aspecten van het verwervingsbeleid zijn vastgelegd in een rapport over de verwervingsfunctie bij defensie en de drie beleidsnota's (Defensie en de Nederlandse Industrie, Defensietechnologie en Internationale Materieelbetrekkingen).

17. De verwerving van de materiële middelen bij Defensie geschiedt i.h.a. gedecentraliseerd: Marine, Land- en Luchtmacht schaffen hun eigen wapensystemen en overige middelen aan. De materiële zaken voor het centrale apparaat worden aangeschaft door de Directie Interne Zaken. Binnen de krijgsmachtdelen zelf vindt de aanschaf in hoofdzaak centraal plaats. Hiermee zijn de Directies Materieel van de drie krijgsmachtdelen belast. Bij ieder van de krijgsmachtdelen is de kennis en ervaring geconcentreerd met betrekking tot de specifieke wapensystemen. Deze kennis omvat de operationele aspecten en ook de commerciële aspecten. Voor de niet-specifiek militaire goederen wordt in belangrijke mate een beroep gedaan op het Rijksinkoopbureau, welk bureau voor vraagaggregatie zorgt zowel binnen Defensie als interdepartementaal. Voor wat het onroerend goed betreft bestaat er een gecentraliseerde dienst die organisatorisch is ondergebracht in het centrale apparaat. Deze dienst is competent in alle bouwzaken alsmede in de aankoop of huur van onroerend goed voor zover althans niet van diensten van de Rijksgebouwendienst gebruik wordt gemaakt. Bij aankoop van gronden is de dienst der Domeinen (Financiën) betrokken. Een gedeelte van de materiële middelen wordt in internationaal verband aangeschaft. Dit betreft onder meer de aanschaf van reservedelen en componenten voor onderhoud en herstel van bepaalde wapensysteemprogramma's. Tevens worden onderhoudsdiensten in internationaal verband verworven.

18. Het algemene beleid en de onderlinge afstemming van de verwervingsactiviteiten op krijgsmachtdeelniveau is een verantwoordelijkheid van het Directoraat-Generaal Materieel (DGM). Vanuit deze verantwoordelijkheid worden richtlijnen verstrekt aan de directies materieel van de krijgsmachtdelen en vindt overleg plaats. Het overlegorgaan specifiek voor het verwervingsbeleid is het Interservice Comité Verwerving (ICV). Binnen dit ICV vindt afstemming en coördinatie plaats. Er worden afspraken gemaakt over het hanteren van gelijke contractvoorwaarden bij dezelfde leveranciers. Een ander overlegorgaan in het kader van samenwerking bij aanschaffingen is de Permanente Begeleidingscommissie Single Service Management/Single Service Procurement. Dit orgaan heeft o.m. ten doel mogelijkheden tot samenwerking te onderkennen en de mogelijke ondoelmatigheden van het decentrale aanschafproces te ondervangen. E.e.a. geschiedt o.m. door het aanwijzen van één van de krijgsmachtdelen als manager en/of aanschaffer voor de gehele krijgsmacht bij gelijklopende of overeenkomstige behoeften van verschillende krijgsmachtdelen. Een voorbeeld van een nieuw Single Service Management project is de voorgenomen vervanging van de zgn. klein kaliberwapens. Hiervoor is binnen de KL een interkrijgsmachtelijk projectstructuur opgezet, die zorg zal dragen voor de verwerving van nieuwe wapens voor alle drie de KMD'n en ook voor de Koninklijke Marechaussee. Zoals reeds gesteld in de 'Ten geleide' is doelmatigheidsverbetering door samenwerking een continue beleidsinspanning. De werkgroep heeft zich voor wat betreft de uitwerking van haar opdracht gericht op aandachtsgebieden, waarop kostenbesparingen door verdergaande samenwerking mogelijk leken te zijn.

HOOFDSTUK 3

BELEIDSARIANTEN BETREFFENDE DE DEELGEBIEDEN

VOEDING

19. Verwervingspraktijk. Het aandachtsgebied 'voeding en cadi' heeft betrekking op de aanschaffing van houdbare en dagverse voedingswaren ten behoeve van de krijgsmachtdelen. Deze activiteiten worden door de KL reeds voor een deel ook voor de KM en de KLu uitgevoerd. Er kunnen bij de KL een tweetal wijzen van verwerving worden onderscheiden, t.w.:

- a. Centrale contracten met centrale afroep. Hiervan wordt gebruik gemaakt bij de zgn. entrepot goederen (bestemd voor BRD-militairen in Budel en NL-militairen in de BRD) en de goederen bestemd voor opleg (rantsoen). Deze goederen worden verworven en afgeroepen door de DMKL. Aflevering, opslag en distributie geschiedt vanuit het depot Harskamp door 119 Levensmiddelendepot. Dit is een onderdeel van het Nationaal Logistiek Commando;
- b. Centrale contracten met decentrale afroep. Dit betreft alle levensmiddelen en Cadigoederen die door de DMKL centraal worden afgesloten en naar behoefte kunnen worden afgeroepen door lokale officieren van voeding(KL), kantinebeheerders, de centrale bottelarij ed.(KM) en commandanten BCM's(KLu).

20. De KL is de verwerper voor bijna het volledige KM-voedingspakket m.u.v. de decentrale verwerving van groente, fruit en aardappelen. Ook voor de KLu verwerft de KL bijna het complete pakket. Een uitzondering wordt gevormd door de maaltijdcomponenten. Daar de KL deze variant niet kent, verwerft de KLu dat zelfstandig via het RIB.

21. Alle Cadi-goederen voor de KLu en KL worden door de KL verworven via centrale contracten met decentrale afroep. Dit geldt niet voor de zgn. entrepot goederen bestemd voor BRD-militairen in Budel en NL-militairen gelegerd in de BRD. Het Cadi-pakket voor de KM wordt verworven door de Stichting Marcandi. Dit is een aan de KM gerelateerde organisatie, die echter niet op de KMD-begroting drukt. Derhalve wordt deze niet verder in beschouwing genomen.

22. Het financieel beslag dat gemoeid is met dit aandachtsgebied treft U aan bij punt 8. Een nadere uitsplitsing per krijgsmachtdeel treft U aan op bijlage E1. Zoals ook reeds verwoord bij punt 8 zijn voor het aandachtsgebied voeding bij de bepaling van het ijkpunt echter ook de inkomsten betrokken, omdat het beslag op de KMD deelbegroting gevormd wordt door het bedrag aan uitgaven te verminderen met de inkomsten. Deze inkomsten bedragen naar verwachting Mf 81,5. Ze hebben betrekking op inkomsten uit maaltijdbonnen (Mf 31,5) en inkomsten uit verkoop Cadi-artikelen (Mf 50). Per saldo resulteert dan een ijkpunt van Mf 57,5.

23. Varianten. Op het gebied van voeding zijn nog enige gebieden aan te wijzen waarop verdergaande samenwerking mogelijk is. Dit betreft:

- a. De zelfstandige aanschaf van maaltijdcomponenten door de KLu;
- b. De zelfstandige verwerving door DMKM van het pakket aardappelen, groente en fruit.

24. V.w.b. de zelfstandige aanschaf van maaltijdcomponenten door de KLu geldt dat integratie van de KLu-behoefte in de door de KL afgesloten contracten met een tweetal civiele distributeurs mogelijk wordt geacht. De hiermee te bereiken besparingen zullen met name betrekking hebben op het wegvallen van de handelingskosten RIB ca. f. 130.000,--.

25. De zelfstandige verwerving door de DMKM van dagverse artikelen t.b.v. de vloot geschiedt "all over the world". Bij de DMKL ontbreken de mogelijkheden om hieraan op een voor de KM operationeel acceptabele wijze te voorzien. Integratie bij de DMKL wordt alleen mogelijk geacht voor het thuisbasispakket.

26. Op het gebied van de Cadi is nog verdergaande samenwerking mogelijk op het gebied van het pakket zoetwaren tussen DMKL en DMKLu. Aansluiting door de DMKLu bij een door de DMKL afgesloten overeenkomst is mogelijk. Hiermee zal naar verwachting een besparing van circa f 100.000 kunnen worden bereikt in de kosten van af te nemen goederen. Deze goederen worden verkocht in messes en kantines. Deze besparing zal derhalve niet ten goede komen aan het krijgsmachtdeel-budget.

27. Totale concentratie van de aanschafactiviteiten op het gebied van voeding en cadi bij de DMKL zal kunnen leiden tot een besparing op de apparaatskosten van ca. f 50.000,=.

28. Door de werkgroep is aandacht geschonken aan de positie van 119 Levensmiddelendepot. Taken en doelstelling van dit depot zijn omschreven op bijlage C bij dit rapport. De financiële effecten van volledige overdracht van de taken van dit depot aan de civiele sector konden binnen de beschikbare tijd niet gekwantificeerd worden. De werkgroep tekent hierbij aan, dat een en ander de voor buitengewone omstandigheden vereiste zekergestelde beschikbaarheid van tactische voorraden negatief kan beïnvloeden. E.e.a. zal medio 1991 door de KL onderzocht worden.

29. Op het terrein van voeding en cadi heeft de werkgroep geen variant, die leidt tot een 20% besparing op de uitgaven, kunnen ontwikkelen. De enige mogelijkheden hiervoor te weten:

- a. terugbrengen van de omvang van het totaal aantal te verzorgen militairen;
 - b. terugbrengen voedingspakket,
- worden -binnen het kader van de opdracht- niet realiseerbaar en/of realistisch geacht. Wel heeft de werkgroep aandacht besteed aan de mogelijkheden om door toepassing van het profijtbeginsel het uiteindelijke beslag op de defensiebegroting te beperken.

30. Effecten van de varianten. De maximaal te realiseren 'opbrengst' van de gesignaleerde besparingsmogelijkheden kan als volgt worden samengevat:

a. aanschaf maaltijdcomponenten KLu door KL	f	130.000,-
b. concentratie aanschafactiviteiten bij KL	f	50.000,-
c. heroverwegingtaken 119 LVM depot		P.M.
	f	180.000,-

Dit is ± 0,28 % van het ijkpunt.

31. Uit bovenstaande kan worden afgeleid, dat door samenwerking en/of integratie bij de aanschaffingen op het gebied van voeding geen relevante besparing te bereiken is. De enige mogelijkheden om op de uitgaven wezenlijk te besparen zijn het verminderen van de omvang van het aantal te verzorgen militairen en het verminderen van de voedselverstreking. Deze mogelijkheden worden door de werkgroep als niet realistisch beschouwd en vallen bovendien buiten het kader van de opdracht. Daar het niet mogelijk bleek om binnen het kader van de opdracht 20% besparingsmogelijkheden aan te geven is als alternatief het versterkt toepassen van het profijtbeginsel in beschouwing genomen. Uitgaand van een ijkpunt van Mf 57,5 en Mf 81,5 inkomsten, dienen de inkomsten met $\pm 14\%$ te stijgen om de uitgaven t.o.v. het ijkpunt met 20% te verminderen. De 14% inkomstenverhoging moet tot stand komen door een verhoging van de cadiprijzen en de prijzen van maaltijdbonnen. Dit laatste betekent op dagbasis een prijsverhoging van f 6,50 naar f 7,50. Er kan daarnaast in plaats van alleen het verhogen van de prijzen voor maaltijden ook gedacht worden aan een combinatie met het beperken van de mogelijkheden om maaltijden i.v.m. te verrichten diensten te verstrekken van rijkswege. Bij de inkomstenverhogende maatregelen dient aangetekend te worden, dat in het Georganiseerd Overleg (GO) is overeengekomen om de maaltijdprijzen te baseren op een ingrediëntenprijs + een bepaald opslagpercentage; ook de situaties waarin aanspraak bestaat op voeding van rijkswege zonder betaling zijn in het GO overeengekomen. Verhoging van de maaltijdprijzen, alsmede beperking van de aanspraken op voeding om niet, betekenen een wijziging van deze afspraken en zullen derhalve onderwerp van bespreking dienen te zijn in het GO.

KLEDING

32. Verwervingspraktijk. Het aandachtsgebied kleding omvat het materieel-logistieke proces betreffende de kleding die gebruikt wordt/benodigd is voor de drie krijgsmacht delen en de Koninklijke Marechaussee. Elk krijgsmachtdeel heeft zijn eigen kleding. De oorzaak hiervan is voor een deel gelegen in de historische achtergronden, maar voor een zeer belangrijk gedeelte ook in de functionaliteit ervan. De verwervingspraktijk kan per KMD als volgt worden samengevat:

- a. De KL schaft zijn artikelen deels aan op basis van normale contracten. Onder invloed van allerlei reorganisaties is er echter een streven om in toenemende mate meerjaren/afroepcontracten af te sluiten;
- b. De KM sluit in principe per jaar zijn contracten af;
- c. De KLu verwerft in principe een belangrijk deel van haar kledingpakket via de afdeling Persoonsgebonden Uitrusting van de KL. Bepaalde specifieke uitrustingsstukken worden zelfstandig verworven;
- d. De kleding van de Koninklijke Marechaussee wordt door de KL op basis van een Single Service Management-overeenkomst verworven.

33. Op het aandachtsgebied kleding wordt reeds in enigerlei mate samengewerkt. Zo worden door de KLu de artikelen welke identiek zijn met die van de KL verworven op basis van SSM (± 200 NSN's) danwel voor niet identieke artikelen via SSP (± 2200 NSN's). Ook voor de KM wordt een beperkt aantal artikelen (± 125 NSN's) via een SSM-procedure door de KL verworven.

34. Het financiële beslag treft U aan bij punt 8 van dit rapport. Een nadere uitwerking van het begrotingsbeslag per krijgsmachtdeel treft U aan op bijlage E2. Het beeld van de cijfers wordt beïnvloed door het KL-project "nieuwe gevechts PSU". Dit omvat niet alleen de normale exploitatie, maar ook de opbouw van initiële voorraden, hetgeen op zich een 'investering' kan worden genoemd. Tevens dient in beschouwing genomen te worden, dat de ramingen betrekking hebben op zaken die gedeeltelijk nog in de ontwikkeling, danwel beproevingsfase verkeren. Bijstelling hiervan is derhalve mogelijk. Op het gebied van kleding zijn er ook inkomsten t.w. Mf 4,1 verdeeld over KM Mf 2,5; KL Mf 0,9 en KLu Mf 0,7. Deze inkomsten ontstaan doordat beroepspersoneel voor een deel van de verstrekkingen moet betalen. Hiervoor krijgen zij overigens een tweejaarlijkse tegemoetkoming in de vorm van een kledingbon ter waarde van ca. f 150,-. Per saldo resulteren derhalve uiteindelijk als lasten voor de defensiebegroting Mf 220,-.

35. Varianten. Op het terrein van kleding worden enige besparingsmogelijkheden onderkend, die tot jaarlijks terugkerende besparingen kunnen leiden. Dit zijn:

- a. Volledig doorvoeren van SSM;
- b. Standaardisatie;
- c. Schrappen van artikelen.

36. Het volledig doorvoeren van SSM zou betekenen dat het volledige PGU-pakket bij een KMD terecht zou komen. Gelet op de omvang van het KL-pakket en op het feit dat de KL reeds als SSM optreedt voor een wezenlijk deel van het volledige pakket ligt het voor de hand dat de KL hiermee belast moet worden. De effecten van volledige SSM worden als volgt ingeschat:

- a. geen verdere doorwerking in aanschaffingskosten;
- b. minimale effecten op de apparaatskosten, daar de te verrichten activiteiten ook na concentratie gelijk blijven;

37. Standaardisatie heeft met name betrekking op het volledig standaardiseren van de oorlogs-PSU, hetgeen ongeveer 70% van het PGU-pakket omvat. Een gedeelte hiervan is functionele uitrusting (tankoverall, vliegerskleding) etc.. Dit kan niet gestandaardiseerd worden. Vervolgens resteert nog zo'n 50%, die wel gezien kan worden. Standaardisatie op dit gebied heeft de volgende effecten:

- a. Het aantal artikelen per persoon verandert niet. Wel kan er sprake zijn van een efficiënter voorraadbeheer (minder artikelen) en een lagere stuksprijs (grotere orders). De werkgroep kan dit echter niet kwantificeren;
- b. De standaardisatie leidt tot een reductie van de apparaatskosten met ± 4 formatieplaatsen. De jaarlijkse integrale besparing wordt geschat op Mf 0,5.

Vorenstaande impliceert wel dat de te kiezen artikelen in gelijke mate functioneel zijn voor alle KMD'n. Door de korte onderzoekstijd heeft de werkgroep dit niet nader doen onderzoeken.

38. Besparing in de orde van grootte van 20% van het financiële ijkpunt zijn slechts op twee manieren te realiseren, t.w.:

- a. Vermindering van de omvang van het aantal te verzorgen militairen;
- b. Schrappen van artikelen.

39. Het verminderen van het aantal militairen is niet verder uitgewerkt. Een dergelijke variant zou zo principieel van invloed zijn op het proces van de operationele behoeftestelling, dat de werkgroep zich hier niet competent toe acht. Het schrappen van artikelen is wel als mogelijkheid in beschouwing genomen. Omdat bij eerdere rationalisatie onderzoeken reeds vele artikelen (2e buitengevechtsbroek, pyama, etc.) geschrapt zijn, zijn de concrete mogelijkheden echter gering. De werkgroep stelt voor door het schrappen van het DT voor dienstplichtigen een besparing van ± Mf 6,4 te realiseren. Verdergaande beperking van het artikelenpakket zal voor het operationeel optreden vereiste uitrusting in gevaar brengen. Als zodanig tast het de operationele behoefte aan en kan tevens in strijd zijn met het gewenste niveau van personeelzorg bij defensie.

40. Effecten van de varianten. De mogelijk te realiseren 'opbrengst' t.a.v. het ijkpunt 1994 van de gesignaleerde mogelijkheden kan als volgt worden samengevat:

a. Standaardisatie artikelenpakket	Mf 0,5
b. Afschaffing DT voor dienstplichtigen	Mf 6,4

Mf 6,9

Dit is ± 3,1 % van het ijkpunt.

41. Uit het gestelde bij punt 40 kan worden afgeleid, dat binnen het kader van de opdracht geen 20% variant ontwikkeld kan worden. Om een 20% reductie van de uitgaven op dit gebied te realiseren zouden maatregelen aan de inkomenszijde moeten worden getroffen. Deze maatregelen moeten tot een inkomensverhoging van (0,2 x Mf 220) = Mf 6,9 = Mf 37,1 leiden. Dit kan technisch ten dele gerealiseerd worden door:

- a. Uniformeren van de normen voor verstrekking van kleding aan beroepspersoneel langs de lijnen van het KM-gemiddelde
(Mf 2,5/15.300 x 51.500 = Mf 4,1) Mf 4.315.032,-
- b. Schrappen kleding vergoeding beroepspersoneel
(51.500 x f 75,-) Mf 3.862.500,-

42. Voor het resterende verschil van ± Mf 29 zouden maatregelen moeten worden genomen m.b.t. het 'hergebruik' van kleding. In totaal heeft het mobilisabel personeel voor een vervangingswaarde van ± Mf 450 persoonlijke gevechtsuitrusting in bruikleen 'thuis' opgeslagen. Jaarlijks wordt voor een vervangingswaarde van ± Mf 30 retour aangeboden. Hiervan wordt ± Mf 6 geschikt gemaakt voor hergebruik. Bezien zou kunnen worden hoe door een combinatie van:

- a. het herbezien van de omvang van het door mobilisabel personeel thuis te bewaren PSU-pakket. De veranderende militair-strategische omstandigheden lijken dit mogelijk te maken;
N.B. Dit impliceert ook het bezien van de optie om geen kleding meer 'thuis' te doen bewaren door dienstplichtigen.

- b. het laten betalen door dienstplichtigen van een 'forfaitair' bedrag voor hun PSU. Het bij klein/groot verlof mee te geven kledingpakket zou voor de bepaling van dit bedrag als basis kunnen dienen en
- c. het intensiveren van het hergebruik van kleding

besparingen kunnen worden gerealiseerd. Hiertoe dienen de bovengenoemde mogelijkheden in hun onderlinge samenhang beoordeeld te worden. De diverse mogelijke varianten zijn door de werkgroep in het licht van de beschikbare tijd -maar ook gelet op de onderstaande kanttekeningen- niet nader geconcretiseerd.

Hierbij zij aangetekend dat er v.w.b. het overleg over wijziging van de arbeidsvoorwaarden sinds 1989 een protocol bestaat tussen de belangenverenigingen en de Minister van Defensie. Op grond van dat protocol kan wijziging van de arbeidsvoorwaarden in het algemeen slechts plaatsvinden als daarover overeenstemming wordt bereikt tussen de Minister en een meerderheid van de belangenverenigingen. Bij een negatieve bijstelling van de arbeidsvoorwaarden dienen de vrijkomende gelden via herstelling weer te worden aangewend binnen het pakket arbeidsvoorwaarden. Hierop gelet levert het introduceren van een PSU-forfait, als daar al overeenstemming over wordt bereikt, geen besparing op. Anderzijds verdraagt een dergelijke introductie zich moeilijk met het verzorgingsbeginsel zoals m.b.t. het verblijf in werkelijke dienst van dienstplichtigen wordt gehanteerd. Of en in hoeverre de militair-strategische omstandigheden de implementatie van deze variant mogelijk maken zal mede bepaald worden door de toekomstige structuur van de krijgsmacht die geschetst zal worden in de Defensienota '90. Een 'nieuw' legervormingsconcept, waarvan mobilisatie-aspecten onderdeel uitmaken, zal hierbij aan de orde moeten komen.

KANTOORAUTOMATISERING EN BIJBEHORENDE RANDAPPARATUUR

43. Verwervingspraktijk. In het kader van het heroverwegingsonderzoek is het aandachtsgebied als volgt gedefinieerd t.w.: alle activiteiten m.b.t. de verwerving en instandhouding van automatiseringsmiddelen, -programmatuur, -verbindingen, -hulpmiddelen en -diensten met uitzondering van mainframes en het Defensie Datacommunicatie Netwerk (DDN). De verwervingspraktijk is als volgt:

- a. Apparatuur en programmatuur wordt in het algemeen verworven via DCC of per KMD;
- b. Onderhoud wordt grotendeels centraal via het DCC verworven;
- c. Aanschaf kantoorautomatiseringshulpmiddelen vindt decentraal plaats.

44. Samenwerking op het gebied van de aanschaffingen van automatiseringsmiddelen vindt slechts in beperkte mate plaats. Op dit moment wordt onderzocht in hoeverre integrale SSP mogelijk is.

45. Zoals ook reeds vermeld bij punt 8 bedraagt het ijkpunt Mf 120. Een globale schatting omtrent de verdeling tussen aanschaf van middelen en diensten tendert in de richting van een 50/50 verdeling, hetgeen betekent ± Mf 60 voor middelen en Mf 60 voor diensten (consultancy, externe ontwikkelcapaciteit etc.).

46. Varianten. Op dit aandachtsgebied worden de mogelijkheden onderkend op de volgende deelgebieden:

- a. Inhuur externe deskundigheid;
- b. Aanschaffing van apparatuur;
- c. Onderhoud apparatuur;
- d. Beheer van projecten;
- e. Programmatuur;
- f. Overige.

47. V.w.b. de inhuur van externe deskundigheid in de ruimste zin des woords -d.w.z. consultancy, ontwerp-, programmeer- en database deskundigheid, projektmanagement, operating enz.- denkt de werkgroep zo'n 20% te kunnen besparen. Hiertoe dient het aanbod potentiële contractanten beperkt te worden door het sluiten van mantelovereenkomsten met een bepaalde groep van potentiële leveranciers. De 20% aanneme is gebouwd op ervaringen met deze aanpak bij CBS en de Informatiseringsbank.

48. Op het gebied van de aanschaffingen van apparatuur zijn besparingen te bereiken op zowel de apparaatskosten als het met aanschaffing gemoeide budget. Maatregelen die in dit verband genomen dienen te worden zijn:

- a. Alternatieve producten aanschaffen die globaal dezelfde functionaliteit hebben als de dure merken. Een ander begrip dat hiervoor gangbaar is, betreft het woord "klonen";
- b. Standaards vaststellen los van de "lagen"-structuur. Tegenover elkaar dienen te worden gezet: personal computers met lan's, mini's met terminals en werkstations. De kwaliteit van de dienstverlening is in principe niet afhankelijk van het medium;
- c. Tweede hands goederen aanschaffen cq. roulatie van (eenvoudige) gebruikte apparatuur naar andere gebruikers die voor het eerst met automatisering kennismaken, zodra 'vorige' gebruikers aan een 'hoger' niveau toe zijn;
- d. Niet de allerlaatste modellen met de meest verfijnde snuffjes aanschaffen, tenzij dat absoluut noodzakelijk is;
- e. Raamcontracten (paraplu contracten) met afroepbepalingen;
- f. Uitschakeling van niet-relevante partijen in de 'voorzien in' en 'distributie' keten en doorbelasten van kosten aan de gebruiker.

49. Naast deze meer apparatuurgebonden maatregelen zijn ook besparingen mogelijk door toepassing van SSP d.m.v. raamcontracten (met afroepclausule). Centraal in deze contracten dient standaardisatie en assortimentsbeperking te staan. De te realiseren besparingen hebben betrekking op:

- a. prijsreducties door extra volume kortingen;
- b. beperking apparaatskosten.

De totale besparingen kunnen naar verwachting 20% en mogelijk meer bedragen van het geraamde budget t.w. Mf 38. De werkgroep acht op dit gebied een geïntegreerde projektmatige aanpak mogelijk en ook noodzakelijk.

50. Op het gebied van onderhoud aan PC's en mini-computer configuraties wordt door de werkgroep een besparing van 50% t.o.v. het geraamde uitgavenniveau van Mf 8 mogelijk geacht:

- a. Door het (eerstelijns) onderhoud in eigen beheer te gaan doen kan hier buitensporig op worden bespaard;
- b. Ook kan gedacht worden aan 'first time support' waardoor bijv. de hoge voorrijkosten worden geëlimineerd;
- c. Het overige onderhoud (na 'first time') kan vervolgens worden ondergebracht bij een zogenaamde "third party maintenance leverancier";
- d. Een meer kostenbewuste vaststelling van de grens tussen preventief- en curatief onderhoud waarbij m.b.t. het laatste vooral aan de orde moet komen, dat het niet gepast is om kostbaar onderhoud te plegen op reeds afgeschreven, verouderde en niet meer relevante apparatuur;
- e. Invoering van single service onderhoud.

51. De kosten van het beheer van automatiseringsprojecten hebben in het algemeen de neiging om uit te komen boven de oorspronkelijke raming. De redenen hiervoor zijn vaak meerwerk, alternatieve inhuur, leegloop en mismatch van deelprojecten. Door qua tijd uitlopende projecten volgens nog te stellen normen af te breken en door consequent taakstellend te budgetteren moet een besparing van 10% op de projektkosten, haalbaar zijn. Deze kosten zijn reeds verwerkt in de kosten voor inhuur deskundigen.

52. Op programmatuur, waaraan ongeveer Mf 14 per jaar wordt besteed, kan bespaard worden door de rechten op standaardpakketten op het gebied van tekstverwerking, spread-sheets, besturingssystemen ed. a.h.w. af te kopen of met licenties te gaan werken in plaats van aanschaf per installatie, per projekt en per begrotingsjaar. De exacte omvang van deze besparing is door de werkgroep niet nader uitgewerkt.

53. Naast de bovengenoemde mogelijkheden voor besparingen zijn nog besparingen mogelijk door: beter gestructureerde research, herbezien relatie opleidingen/inhuur en aanschaf betere supplies. Nadere kwantificering heeft niet plaatsgevonden.

54. Effecten van de varianten. De maximaal te realiseren 'opbrengst' van de gesignaleerde opportuniteiten kan als volgt worden samengevat:

a. Inhuur externe deskundigheid	Mf 12
b. Aanschaf apparatuur	Mf 7,6
c. Onderhoud apparatuur	Mf 4,0
d. Beheer projecten	reeds verwerkt in a.
e. Programmatuur	PM

Mf 23,6

Dit is 20% van het ijkpunt.

55. Bij deze mogelijke besparingen dienen enige kanttekeningen te worden geplaatst. De voorstellen t.a.v. kantoorautomatisering en bijbehorende randapparatuur zijn gebaseerd op indicaties en ervaringsgegevens. Realisering ervan zal binnen de complexe defensie-organisatie zeer veel daadkracht verlangen en afhankelijk zijn van positieve besluitvorming betreffende noodzakelijke randvoorwaarden zoals het aanwijken van een krijgsmachtdeel als SSP, de positie van het DCC, etc. Voorzover door de werkgroep vanuit haar optiek te beoordelen behoeft uitwerking van de onderkende besparingsmogelijkheden geen negatief effect te hebben op de effectiviteit van de organisatie.

KAZERNERINGSGOEDEREN.

56. Verwervingspraktijk. Het aandachtsgebied kazerneringsgoederen heeft betrekking op meubelen (incl. reparatie), keukenuitrusting, sportmateriaal, hondebewakingsartikelen, beddegoed, onderhoudsmateriaal etc. De verwervingspraktijk kan als volgt worden samengevat:

- a. Bij de KM vindt aanschaffing plaats door DMKM/Verw. rechtstreeks bij leveranciers;
- b. DGW&T verwerft meubilair voor de KL en KMAR voornamelijk bij het RIB en deels rechtstreeks bij andere leveranciers. Overige kazernegoederen worden door de KL deels via RIB deels rechtstreeks bij leveranciers besteld.
- c. De KLu verwerft kazerneringsartikelen deels bij het RIB en deels rechtstreeks bij andere leveranciers;
- d. De CO en Ministeriële delen worden voorzien door de afdeling HD van het MVD, die deels bij het RIB en deels rechtstreeks bij andere leveranciers verwerft. Bepaalde organisaties verwerven a.g.v. de zelfbeheer constructie in enigerlei mate zelfstandig.

Een gedetailleerd overzicht van de verwervingspraktijk en het aandachtsgebied is opgenomen in bijlage D.

57. Samenwerking op het gebied van aanschaffingen vindt nog slechts in bepaalde mate plaats. Wel wordt reeds een belangrijk deel van de bestellingen geplaatst d.t.v. het RIB. Het financiële ijkpunt wordt aangegeven in punt 8 en bedraagt Mf 63. Een nadere uitwerking hiervan is opgenomen in bijlage E3.

58. Varianten. Op dit aandachtsgebied worden door de werkgroep de volgende mogelijkheden onderkend:

- a. Het sluiten van meerjaren contracten voor alle krijgsmachtdelen;
- b. Het losmaken van het RIB/NIC.

59. Door het sluiten van meerjaren contracten voor alle krijgsmachtdelen voor overeenkomstige pakketten kan een reductie van ongeveer 15% van het voor 1994 geprognostiseerde begrotingsbeslag worden gerealiseerd. Dit is gebaseerd op praktijk ervaringen. Geschat wordt dat het totale aandachtsgebied met ongeveer 30 raamcontracten kan worden afgedekt.

60. Vervolgens is bezien in hoeverre deze raamcontracten d.t.v. het RIB danwel rechtstreeks bij leveranciers moeten worden afgesloten. Losmaken van het RIB en het zelfstandig afsluiten van de contracten heeft op termijn een voordeel van ± Mf 0.9 per jaar.

61. Op het gebied van distributie etc. worden geen structurele besparingen onderkend. Wel kunnen naar verwachting a.g.v. het afsluiten van raamcontracten eenmalige besparingen op het gebied van de voorraden worden bereikt. Deze besparingen worden geschat op maximaal Mf 0,3.

62. Effecten van varianten. De maximaal te realiseren opbrengst bedraagt:

a. Verlaging voorraden	Mf 0,3
b. Meerjaren raamcontracten	Mf 9,45
c. Herzien relatie Defensie-RIB/NIC	Mf 0,9

De varianten leiden tot structurele besparing van ± 16,9 % t.o.v. het ijkpunt.

63. Er worden geen praktisch realiseerbare mogelijkheden onderkend om de besparingen tot 20% uit te breiden. De enige manier waarop dit kan is het schrappen van artikelen danwel het niet volledig voorzien in de behoefte aan kazerneringsgoederen. Dit laatste is van invloed op het functioneren van de respectieve organisaties en wordt niet realistisch geacht.

64. Militairen, dienstplichtigen en beroepspersoneel, die gelegerd zijn op een kazerne betalen daarvoor een bepaald bedrag. Dit bedrag, de zogenaamde inhouding voor huisvesting, wordt ingehouden op het salaris/wedde eerste oefening. Een deel hiervan kan, alhoewel het geen directe vergoeding is, toegerekend worden aan de voor 'legering' aangewende kazerneringsgoederen. Rekening houdend met de technische levensduur, die voor wat betreft dit soort goederen bepalend is, kan ± f 500,- per 'inwonende' militair beschouwd worden als een 'indirecte' betaling voor kazerneringsgoederen. Uitgaande van ± 20.000 'inwonende' militairen leidt dit tot ± Mf 10 aan inkomsten. Indien naar analogie van de benadering bij kleding en voeding ook bij kazerneringsgoederen v.w.b. het ijkpunt van de per saldo voor defensie resterende uitgaven zou worden uitgegaan, dan ontstaat het volgende beeld:

a. IJkpunt:	Mf 53
b. Besparingen :	Mf 10,65

Hetgeen zou leiden tot een besparing van ± 20% t.o.v. het ijkpunt. Gelet op het ontbreken van een directe relatie tussen "betaling voor" en "genot van " legering is op verzoek van de vertegenwoordiger van Financien de bovengenoemde analoge toepassing niet toegepast bij de berekening van het ijkpunt zoals vermeld bij punt 8.

REISBUREAUFUNCTIE

65. Verwervingspraktijk. Het betreffende aandachtsgebied heeft betrekking op het grensoverschrijdend personenvervoer van militairen/burgerambtenaren van de krijgsmachtdelen. De verwervingspraktijk kan als volgt worden samengevat:

- a. CO:
 - (1) personenvervoer door CORIZ/RVZ; rechtstreeks bij diverse leveranciers;
- b. KM:
 - (1) Personenvervoer door DMKM rechtstreeks bij diverse leveranciers;
- c. KL:
 - (1) Het reisbureau personenvervoer is door de KL gecoliceerd bij IBD/BiZa. Dit bureau betreft diensten rechtstreeks bij leveranciers;
- d. KLu:
 - (1) Personenvervoer door DMKLu rechtstreeks bij leveranciers;

66. Het financiële ijkpunt wordt aangegeven in punt 8 en bedraagt Mf 40,7. Een nadere uitwerking hiervan is opgenomen in bijlage E4. Het kan gesplitst worden in twee componenten t.w.:

- a. Reiskosten, gebaseerd op een vergoeding van de daadwerkelijke kosten;
- b. Verblijfkosten gebaseerd op de zgn. dagvergoedingen

De verhouding tussen de kosten van sub. a en b is ongeveer 1:2.

67. Varianten. V.w.b. dit aandachtsgebied worden door de werkgroep de volgende besparingsmogelijkheden onderkend:

- a. Opzetten van een gemeenschappelijk reisbureau voor de krijgsmacht waarbij faciliteiten en mogelijkheden van het IBD/BiZa worden benut;
- b. Het herbezien van de zgn. dagvergoedingen.

68. Een gemeenschappelijk reisbureau zal in nauwe samenwerking met het IBD de reisbureaufunctie voor de defensie-organisatie kunnen gaan uitvoeren. De te realiseren besparingen zullen betrekking hebben op:

- a. apparaatskosten (een reductie van ca. 4 formatieplaatsen) hetgeen een besparing betekent van Mf 0,2 per jaar;
- b. uitgaven voor reizen door vraagaggregatie bij inkoop van reizen en hotelaccomodatie. De besparingen zijn echter -zo is gebleken na overleg met het IBD- op korte termijn niet exact te kwantificeren. Het IBD schat echter, dat op een pakket reizen van ca. Mf 12 ongeveer Mf 0,8 zal kunnen worden bespaard.

De krijgsmachtdelen zullen voor een gemeenschappelijk reisbureau ook aanloopkosten moeten maken. Deze zijn niet meegenomen.

69. Het heroverwegen van de zgn. dagvergoedingen is een zaak, die alleen in interdepartementaal verband kan worden gezien. Het vereist een wijziging van het zgn. Reisbesluit. De werkgroep heeft zich niet competent geacht dit verder te beoordelen.

70. Voor wat betreft dit onderwerp is ook gezien op welke wijze een 20% korting op het budget kan worden opgevangen. Geconstateerd wordt dat hieraan niet door rationalisering tegemoet kan worden gekomen. Hetgeen betekent dat e.e.a. door middel van een taakstellende korting op de reisbudgetten zou moeten worden uitgevoerd. Hierbij kan echter als kanttekeningen worden geplaatst, dat korting op het budget voor personeelsvervoer zal leiden tot minder dienstreizen. De verwachting is echter dat a.g.v. de te verrichten verificatiewerkzaamheden in het kader van een wapenbeheersingsakkoord (CFE) het aantal dienstreizen juist zal toenemen;

71. Effecten van de varianten. De ontwikkelde realiseerbare variant kan als volgt worden geresumeerd:

a. Samenwerking tussen KMD'n en het IBD Mf 0.2;

b. Doelmatiger inkoop van reis- en verblijffaciliteiten ca. Mf 0.8

In totaal betekent dit $\pm 2,5\%$ van het budget. Wordt gekeken naar het beïnvloedbare deel van het IJkpunt t.w. Mf 12 dan betekent dit een besparing van $\pm 7\%$. Verdergaande reducties tot 20% zijn alleen uitvoerbaar door taakstellende kortingen op de reisbudgetten.

HOOFDSTUK 4

SLOTBESCHOUWING

72. Algemeen. De Werkgroep Heroverweging Samenwerking Aanschaffingen had de opdracht om in het kader van het heroverwegingsonderzoek doelmatigheid exploitatieuitgaven Defensie te onderzoeken of door samenwerking en/of integratie tussen de krijgsmachtdelen op het terrein van aanschaffingen besparingen kunnen worden gerealiseerd. Op grond van een inventarisatie diende de werkgroep vijf aandachtsgebieden voor te leggen voor nadere uitwerking. Aan de hand van bepaalde criteria zijn hiertoe door de werkgroep uit de posten "overige personele uitgaven" en "materiële exploitatie" een vijftal aandachtsgebieden geselecteerd t.w.:

- a. kleding;
- b. voeding;
- c. kantoorautomatisering en bijbehorende randapparatuur;
- d. kazerneringsgoederen;
- e. reisbureaufunctie.

73. Bij de uitvoering van haar opdracht is door de werkgroep uitgegaan van de richtlijn heroverweging van het Ministerie van Financiën. De werkgroep heeft er voor gekozen om in eerste instantie de heroverweging per aandachtsgebied uit te voeren. Hierbij is een gefaseerde benadering gevolgd. Na de beschouwing van het aandachtsgebied zijn beleidsvarianten ontwikkeld, die passen binnen de in de opdracht verwoorde 'samenwerking en/of integratie' gedachte. Zo mogelijk is er naar gestreefd om op deze door de werkgroep als 'orthodox' benoemde methode een 20% variant te ontwikkelen. In de gevallen waarin dit -als gevolg van ondermeer de reeds gerealiseerde concentratie van aanschafactiviteiten- niet realiseerbaar was, heeft de werkgroep een meer theoretische onorthodoxe benadering gevolgd. Aangegeven wordt dan op welke wijze een reductie van 20% van het per saldo voor Defensie resulterende uitgavenniveau technisch gezien tot stand zou kunnen komen.

74. Totaaloverzicht van de varianten. Zoals in het voorgaande reeds is aangegeven is door de werkgroep per aandachtsgebied invulling gegeven aan het ontwikkelen van varianten inclusief een 20% variant. Voor wat betreft het ontwikkelen van een 20% variant is bij vier van de vijf onderwerpen slechts een oplossing mogelijk door buiten het kader van de opdracht te gaan. Onderstaand worden de resultaten per aandachtsgebied geresumeerd.

OMVANG	VARIANTEN	A	B	C	D	E
VOEDING	-Heroverweging taken 119 LVMD -SSM	PM	Kf 130			Kf 50
	-Verhoging inkomsten			Mf 11,5		
KLEDING	-Schrappen kleding vergoe- ding beroepspersoneel. -Harmoniseren verstrekkings- normen			Mf 4,3 Mf 3,8		
	-Hergebruik kleding -Standaardisatie -Afstoten DT	Mf 0,5	PM	PM	Mf 6,4	
KANTOORAUTOMATISE- RING EN BIJBEHORENDE RANDAPPARATUUR	-SSM/Mantelkontrakten voor inhuren externe deskun- digheid -Programmatuur -SSM onderhoud -SSP/standaardisatie/ taakstellend budgetteren		Mf 12			
		PM	PM	Mf 4,0 Mf 7,6		
KAZERNERINGS- GOEDEREN	SSM Herbezien relatie met RIB/NIC. Verlaging voorraad	Mf 0,9	Mf 9,45			
				Mf 0,3(eenmal.)		
REISBUREAU- FUNCTIE	SSM		Mf 0,8			Mf 0,2
<u>VERKLARING</u>						
A	PRIVATISERING/DE-CENTRALISATIE/DE-REGULERING					
B	DOELMATIGHEIDSVERBETERING					
C	VERSTERKTE TOEPASSING PROFIJTBEGINSEL					
D	VERLAGING VAN HET VOORZIENINGSNIVEAU					
E	BEPERKING OMVANG AMATELIJK APPARAAT					

75. Wanneer de gekwantificeerde uitkomsten van bovengenoemde varianten wordt gecumuleerd dan ontstaat het volgende beeld m.b.t. het totale gebied.

- a. 'Orthodoxe' mogelijkheden Mf 37,4
Dit is 7,5% van het totale ijkpunt.
- b. Overige additionele (onorthodoxe) maatregelen ter
ontwikkeling van een 20% variant. Mf 63,2

76. Tijdpad besparingen. Het tijdpad, waarlangs de besparingen gerealiseerd kunnen worden zal op zich per onderwerp afhankelijk zijn van de wijze en het moment waarop de implementatie van start kan danwel mag gaan. De werkgroep heeft derhalve gemeend om niet per onderwerp hierop in te moeten gaan. Globaal zou bij de begrotingsvoorbereiding met de volgende percentages rekening kunnen worden gehouden.

Jaar	91	92	93	94
Percentage	10	30	60	100

77. Tenslotte. Met name v.w.b. de onderkende "orthodoxe" mogelijkheden dienen met voortvarendheid uitgewerkt te worden. Voor wat betreft de overige voorstellen beveelt de werkgroep aan om deze te beschouwen als technische mogelijkheden. De implementatie hiervan kan niet eerder plaatsvinden dan na een afweging van en besluitvorming over de operationele en rechtspositionele consequenties.

MINISTERIE VAN DEFENSIE

BIJLAGE A

AAN:

zie verzendlijst

Uw nummer

Ons nummer

Datum

DB 89/056/27138

25 oktober 1989

Onderwerp:

Samenstelling stuurgroep en werkgroepen heroverwegingsonderzoeken.

1. In bijlage 7 van de Miljoenennota 1990 is besloten tot de instelling van drie heroverwegingsonderzoeken in het kader van de begrotingsvoorbereiding 1991.

2. N.a.v. het vorengenoemde besluit zijn er door de Minister van Financiën voor Defensie vijf onderwerpen van heroverweging van toepassing verklaard. Deze onderwerpen zijn:

- a. Verplaatsingenbeleid militairen;
- b. Vergelijking tussen aanspraken post-actieve militairen en burgerambtenaren;
- c. Samenwerking en/of integratie tussen krijgsmachtdelen: opleidingen;
- d. Samenwerking en/of integratie tussen krijgsmachtdelen: aanschaffingen;
- e. Aanschaffing, gebruik en beheer van personenauto's.

3. De structuur waarin de werkzaamheden voor deze heroverwegingsonderwerpen zullen worden uitgevoerd is - in overeenstemming met het Ministerie van Financiën - als volgt vastgesteld:

- er zullen voor de vijf vorengenoemde onderwerpen werkgroepen worden samengesteld;
- de werkgroepen zullen rapporteren aan een stuurgroep.

4. De stuurgroep zal worden gevormd door de Secretaris-Generaal, Chef Defensie Staf en Directeuren-Generaal van het Ministerie van Defensie, aangevuld met vertegenwoordigers van de ministeries van:

- Algemene Zaken;
- Financiën;
- Binnenlandse Zaken;
- Economische Zaken.

Het secretariaat van de stuurgroep zal worden uitgeoefend door secretarissen te leveren door de Ministeries van Defensie en Financiën. secretaris beschikbaar gesteld door het Ministerie van Financiën zal worden belast met de verslaglegging, verzending en archivering van de werkzaamheden voortvloeiende uit de vergaderingen van de stuurgroep.

5. De samenstelling van de vijf heroverwegingswerkgroepen is als volgt gedacht:

Verplaatsingsbeleid militairen.

- Voorzitter: de Sous-Chef Personeelszaken van de Directie
Personeel Koninklijke Landmacht
- Leden: een vertegenwoordiger van de Directeur Personeel
Koninklijke Marine
- een vertegenwoordiger van de Directeur Personeel
Koninklijke Landmacht
- een vertegenwoordiger van de Directeur Personeel
Koninklijke Luchtmacht
- een vertegenwoordiger van de Directeur Militair
Personeel
- een vertegenwoordiger van de Directeur-Generaal
Economie en Financiën
- een vertegenwoordiger van het Ministerie van
Financiën
- Secretaris: aan te wijzen door het bureau
heroverweging/beleidsonderzoek van de Inspectie
der Rijksfinanciën van het Ministerie van
Financiën

Vergelijking tussen aanspraken post-actieve militairen en burgerambtenaren.

- Voorzitter: de Directeur Militair Personeel
- Leden: het Hoofd van de Afdeling Beleid Post-actieve
Militairen
- het Hoofd van de Dienst Zorg Post-actieve Militairen
- een vertegenwoordiger van de Directeur-Generaal
Economie en Financiën
- de Hoofdofficier toegevoegd aan de Directeur-Generaal
Personeel
- een vertegenwoordiger van het Ministerie van
Binnenlandse Zaken

een vertegenwoordiger van het Ministerie van
Financiën

Secretaris: een medewerker van de Afdeling Beleid Post-actieve
Militairen

Samenwerking en/of integratie tussen krijgsmachtdelen: opleidingen.

Voorzitter: de voorzitter van de projectgroep vernieuwing
opleidingsbeleid van de Directie Militair Personeel

Leden: een vertegenwoordiger van de Directeur-Personeel
Koninklijke Marine

een vertegenwoordiger van de Chef Landmachtstaf
tevens vertegenwoordiger van de Directeur
Personeel Koninklijke Landmacht

een vertegenwoordiger van de Directeur Personeel
Koninklijke Luchtmacht

een vertegenwoordiger van de Commandant der
Koninklijke marechaussee

een vertegenwoordiger van de Directeur Militair
Personeel

een vertegenwoordiger van de Directeur-Generaal
Economie en Financiën

een vertegenwoordiger van het Ministerie van
Financiën

Secretaris: aan te wijzen door het bureau
heroverweging/beleidsonderzoek van de Inspectie
der Rijksfinanciën van het Ministerie van Financiën

Samenwerking en/of integratie tussen krijgsmachtdelen: aanschaffingen.

Voorzitter: de Directeur Materieelvoorzieningsbeleid van het
Directoraat-Generaal Materieel

Leden: de Sous Chef Materieelverwerving van de Directeur
Materieel Koninklijke Marine

de Sous Chef Verwerving van de Directeur Materieel
Koninklijke landmacht

de Sous Chef Aanschaffing van de Directeur Materieel
Koninklijke Luchtmacht

de Voorzitter Interservice Comité Verwerving

de Voorzitter Permanente Begeleidings Commissie
Single Service Management en Procurement

een vertegenwoordiger van het Directoraat-Generaal
Economie en Financiën

de Plv. Voorzitter Commissie Militaire Productie
Overheidsaanschaffingen van het Ministerie van
Economische Zaken

een vertegenwoordiger van het Ministerie van
Financiën

Secretaris: aan te wijzen door het bureau heroverweging/
beleidsonderzoek van de Inspectie der Rijksfinanciën
van het Ministerie van Financiën

Aanschaffing, gebruik en beheer van personenauto's.

Voorzitter: de loco Secretaris-Generaal van Defensie

Leden: een vertegenwoordiger van het Directoraat-Generaal
Economie en Financiën

de Sous Chef operatiën van de Landmachtstaf

de Sous Chef Verwerving van de Directie Materieel
Koninklijke Landmacht

een vertegenwoordiger van het Ministerie van
Economische Zaken

een vertegenwoordiger van het Ministerie van
Binnenlandse Zaken

een vertegenwoordiger van het Ministerie van
Financiën

Secretaris: een door de voorzitter aan te wijzen functionaris

Aangatekend wordt hierbij:

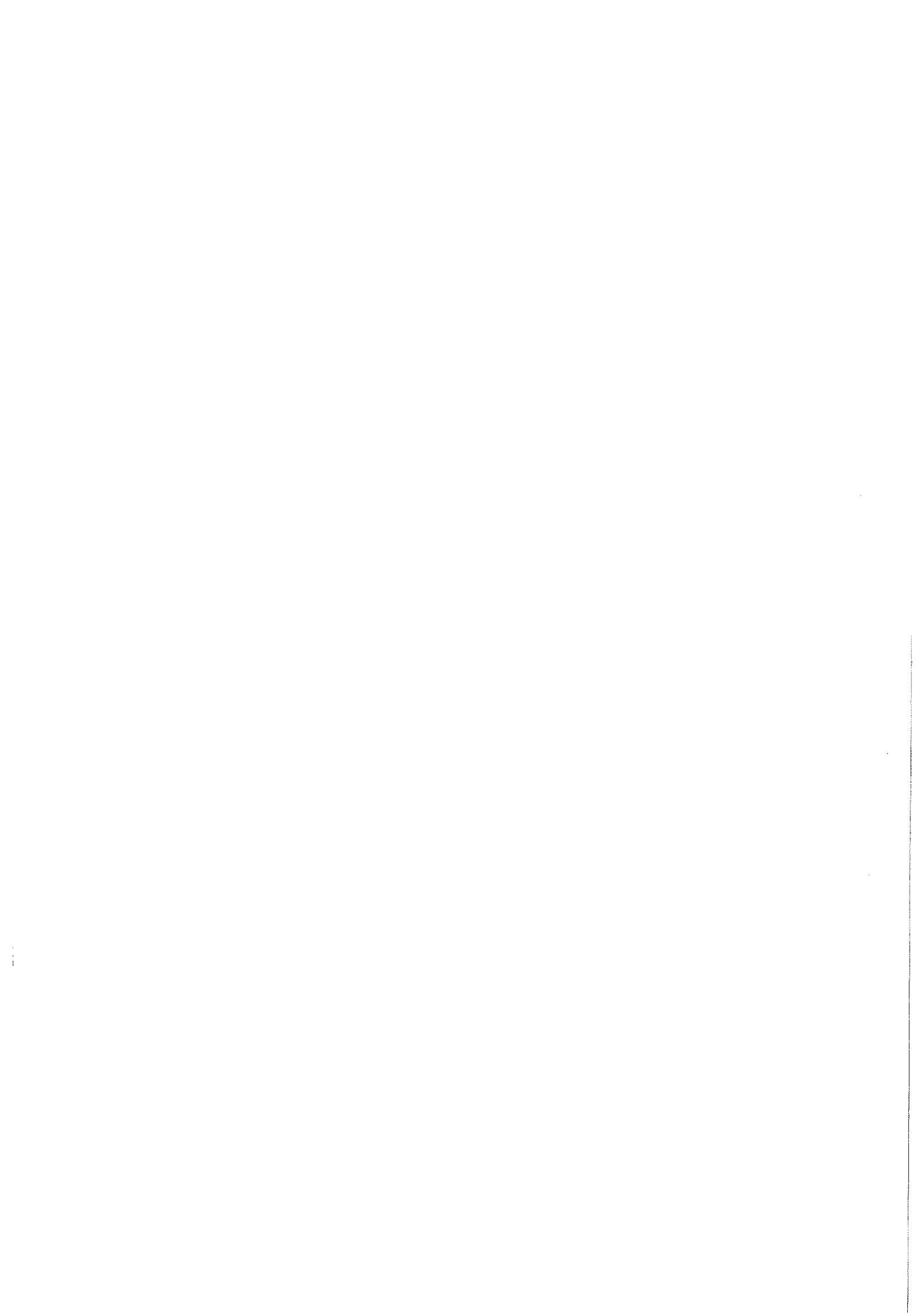
- a. dat de vertegenwoordiger in de stuurgroep van het Ministerie van Algemene Zaken heeft verklaard dat in de onderscheidene werkgroepen geen vertegenwoordiger van zijn Ministerie hoeft te worden benoemd;
- b. dat de overige departementen - ondanks de hiervoren gedachte deelname - vrij zijn in hun eigen voorkeur voor deelname in de heroverwegingswerkgroepen.

6. De stuurgroepvertegenwoordigers van de Ministeries van Financiën, Binnenlandse Zaken en Economische Zaken worden verzocht vóór 27 oktober 1989, de namen van de eventuele functionarissen in de heroverwegingswerkgroepen bekend te (laten) stellen aan de directiesecretaris van de Directeur-Generaal Economie en Financiën, de luitenant-kolonel H.G. Holdert, tel. 070 - 18.7507. Laatstgenoemde zal de namen doorgeven aan de respectieve voorzitters.

7. Als vergaderdatum voor de eerste stuurgroepvergadering is vastgesteld 14 november 1989 om ± 10.30 uur in kamer A 8 van het Ministerie van Defensie, Plein 4 te 's-Gravenhage.
In deze vergadering zullen de voorzitters van de onderscheidene werkgroepen, in persoon, een toelichting geven op het door hen ingediende plan van aanpak en gedacht tijdspad.

de Minister van Defensie
de Secretaris-Generaal,
v.d.

Mr. M. Patijn

Verzendlijst

de Minister van Algemene Zaken

de Minister van Binnenlandse Zaken

de Minister van Economische Zaken

de Minister van Financiën

i.a.a.

de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Defensie

de loco Secretaris-Generaal van het Ministerie van Defensie

de Chef Defensiestaf

de Directeur-Generaal Personeel

~~de~~ Directeur-Generaal Materieel

de Directeur-Generaal Economie en Financiën

het Hoofd Bureau Secretaris-Generaal Ministerie van Defensie

vz heroverwegingswerkgroep verplaatsingenbeleid militairen

vz heroverwegingswerkgroep vergelijking tussen post-actieve militairen
en burgerambtenaren

vz heroverwegingswerkgroep samenwerking en/of integratie tussen
krijgsmachtdelen: opleidingen

vz heroverwegingswerkgroep samenwerking en/of integratie tussen
krijgsmachtdelen: aanschaffingen

vz heroverwegingswerkgroep aanschaffing en beheer van personenauto's

DIRECTORAAT-GENERAAL
ECONOMIE EN FINANCIEN
Directie Economisch
Financieel Beleid

BIJLAGE B

AANTEKENING, bestemd voor:

Voorzitter en Leden Werkgroep
Heroverweging Samenwerking Aanschaffingen

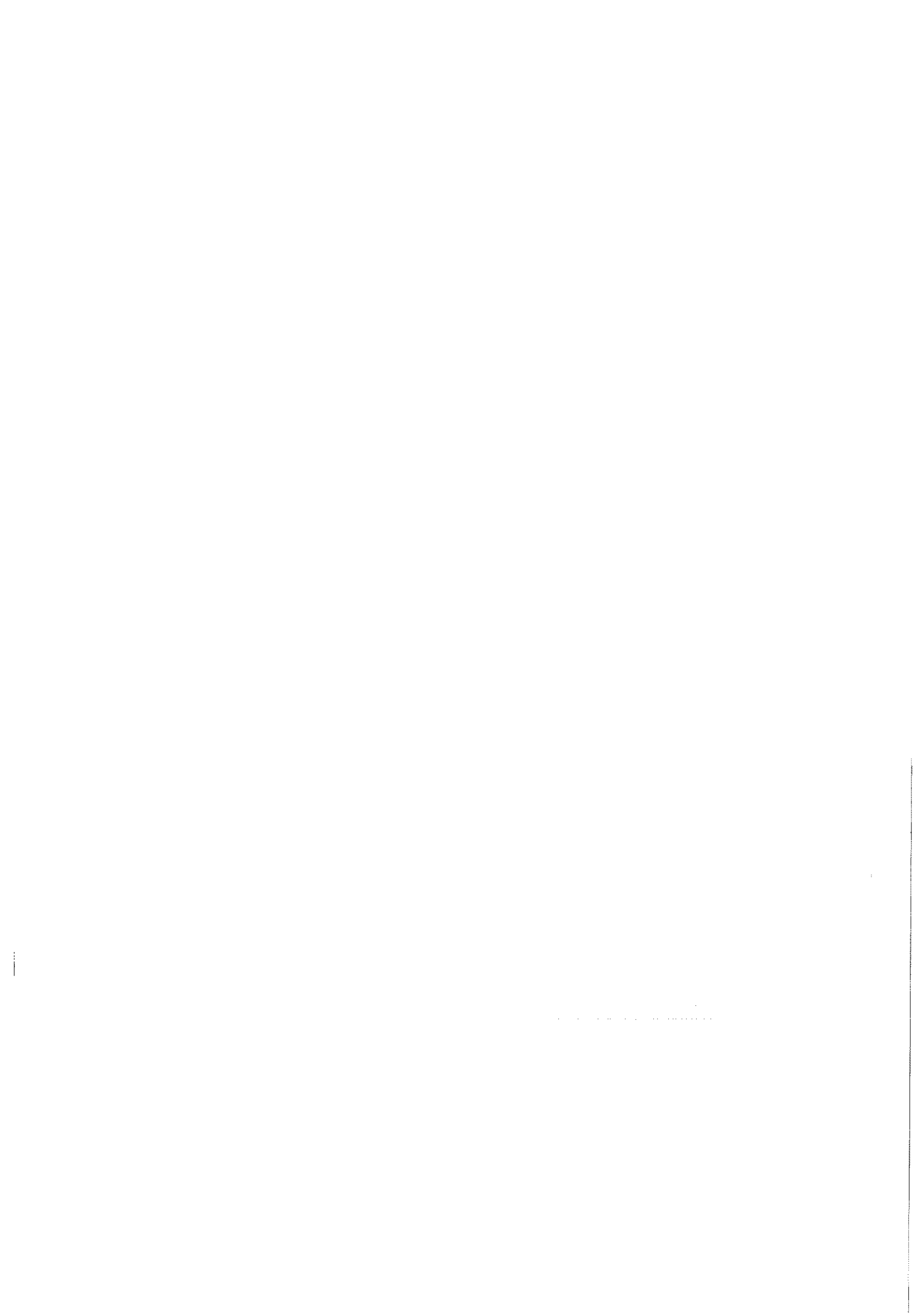
Nummer Datum
F 89/182.137/2072 5 december 1989

Onderwerp
Financiële omvang "overige personele
exploitatie" en "materiële exploitatie"

1. Op één van onze vorige vergaderingen verzocht de secretaris van Financiën om inzicht te geven in de financiële omvang van de posten "overige personele exploitatie" en "materiële exploitatie".
2. De vijf onderwerpen die door onze werkgroep nader bezien worden maken deel uit van deze twee hoofdgroepen.
3. De post "overige personele exploitatie" omvat de personele uitgaven anders dan die voor salarissen en toelagen voor burger- en militair personeel. Naast de elementen "kleding", "voeding" en "dienstreizen" die door de werkgroep onderzocht worden zijn enkele belangrijke onderdelen daarvan:
 - onderwijs en opleiding
 - langdurig zieken
 - representatiekosten
 - kostwinnersvergoeding
 - werving
 - geneeskundige en geestelijke verzorgingIn totaal is voor deze post in de begroting 1990 circa 1 mld opgenomen. In bijlage 1 is dit nader uitgewerkt.
4. De post "materiële exploitatie" is zeer divers van aard. De uitgaven die ten laste van de verschillende begrotingsartikelen worden verantwoord zijn qua karakter zowel bedrijfsmatig als operationeel.
Enkele hoofdelementen:
 - automatisering
 - bureaunkosten
 - huisvestingskosten
 - inventarisgoederen
 - oefenmunitie
 - onderhoud en herstel
 - benzine, olie en smeermiddelenIn totaal bedraagt in de begroting 1990 het geraamde bedrag ongeveer 2,4 mld. In bijlage 2 wordt dit nader gespecificeerd.

De DGEF-vertegenwoordiger
in de Werkgroep Heroverweging
Samenwerking Aanschaffingen,

mr. R.O.L. von Franquemont

BIJLAGE 1. OVERIGE PERSONELE EXPLOITATIE.

Raming (in mln) in begroting 1990	KM	KL	KLu	KMar	CO	totaal
kleding	14,2	145,9	34,7	2,4	0,1	197,3
voeding/CADI	16,9	102,3	21,8	1,4	----	142,4
reis- en verblijfkosten	44,9	115,6	45,3	7,3	10,6	223,7
onderwijs en opleiding	17,2	16,3	75,7	0,4	5,4	115,0 /
langdurig zieken	0,5	4,5	0,9	?	1,9	7,8 /
representatiekosten	0,3	?	?	?	0,6	0,9 /
kostwinnersvergoeding	----	-----	----	---	10,4	10,4 /
werving	8,9	15,5	6,1	1,2	?	31,7 /
geestelijke en geneeskundige verzorging	24,8	51,9	29,3	7,6	----	113,6 /
sociale zorg	3,3	13,9	3,2	---	----	20,4 /
overige	13,7	54,7	62,9	2,5	1,6	135,4 /
totaal	144,7	520,6	279,9	22,8	30,6	998,6

BIJLAGE 2. MATERIELE EXPLOITATIE.

Raming (in mln) in begroting 1990	KM	KL	KLu	KMar	CO	totaal
automatisering/tele- communicatie (incl. investeringen)	31,8	19,0	13,5	2,3	86,8	153,4 ✓
bureaunkosten	32,7	49,5	7,1	2,5	11,9	103,7
huisvestingskosten	30,6	119,5	21,2	6,6	33,0	210,9 ✓
inventariskosten	13,6	39,4	17,2	1,4	?	71,6
oefenmunitie	14,5	96,8	57,9	---	----	169,2 ✓
onderhoud en herstel	235,9	637,4	267,7	8,3	----	1149,3 ✓
benzine, olie en smoermiddelen	30,7	45,9	122,1	1,5	----	200,3 ✓
overige	9,8	72,2	65,0	2,4	219,8*	369,2 ✓
totaal	399,6	1079,7	571,7	25,0	351,5	2427,6

* omvat verschillende uitgaven voor totaal Defensie, zoals milieumaatregelen, onroerend goederenbelasting, NAVO militair- en AWACS-budget, schadevergoedingen, uitbesteding DGW&T

DIRECTIE MATERIEEL KONINKLIJKE LANDMACHT

WERKVERBAND VOEDING

Nummer: : BVC/743/U

Datum : 14 december 1989

Onderwerp : Onderzoekopdracht heroverweging

ALGEMEEN

1. In haar vergadering van 06 december 1989 heeft de Werkgroep Heroverweging Samenwerking Aanschaffingen aangegeven dat de functie van 119 Lvmdep te Harskamp alsnog dient te worden betrokken in de door het Werkverband Voeding gepresenteerde uitwerking van aandachtsgebieden.

TAKEN 119 LVMDEP HARSKAMP

2. 119 Lvmdep te Harskamp, behorende tot NLC, vervult een aantal bevoorradingstaken t.b.v. KL, KLu en KM, zowel in vredes- als in oorlogstijd, t.b.v. de in NL en in de BRD gelegerde eenheden van die krijgsmachtdelen.
Nader gespecificeerd impliceert dit:
 - a. Opleg van (een deel) van de voorraden houdbare levensmiddelen voor de KL t.b.v. oorlogstijd (gevechtsrantsoenen/veldrantsoen).
 - b. De doorstroom van deze z.g. tactische opleg daar waar de datum uiterste houdbaarheid dreigt te verstrijken.
 - c. De distributie en (een deel van de) opleg van door DMKL aangeschafte voorraden ter vervanging van de doorstroom.
 - d. De bevoorrading (opslag en distributie) van de krijgsmachtdelen met houdbare levensmiddelen t.b.v. vredesverbruik.
 - e. De bevoorrading (opslag en distributie) van KL en KLu met dat deel van het pakket CADI-goederen dat NIET decentraal door de lokale CADI-beheerders wordt aangeschaft.
 - f. De bevoorrading (opslag en distributie) van accijnsvrije food en non-food goederen t.b.v. de personeelwinkels, de messes, kantines en militaire tehuizen van KL en KLu in de BRD (entrepôtfunctie).
 - g. De distributie van levensmiddelen t.b.v. de personeelwinkels KL en KLu in de BRD.
 - h. De bevoorrading (opslag en distributie) van houdbare levensmiddelen en CADI-goederen (accijnsvrij/niet accijnsvrij) t.b.v. oefenende troepen buiten NL.

TAKTISCHE OPLEG (zie onder ptn 2a, 2b en 2c)

3. Het op peil houden van tactische voorraden door burger firma's wordt niet wenselijk geacht. Zulks vindt zijn oorzaak in het feit dat de opgelegde voorraden in oorlogstijd gegarandeerd ter beschikking van de krijgsmacht dienen te zijn. 119 Lvmdep zal deze taak dan ook blijven uitoefenen. Dit geldt zowel voor de opslag en de distributie als voor de bewaking van de doorstroom.

HOUBBARE LEVENSMIDDELEN EN CADI-GOEDEREN T.B.V. VREDESVERBRUIK (zie onder ptn 2d en 2e)

4. Onderzoek heeft uitgewezen dat uitbesteding van de bevoorrading van deze artikelgroep aan een burger firma doelmatig is en bovendien financiële voordelen oplevert. De besparingen op het

gebied van personeel, materieel en infrastructuur bij 119 Lvmdep en DMKL/BVC bedragen Mf 2.1. De meerkosten van verwerving bedragen Mf 1.4. Resulterende baten per jaar voor het DEFENSIE-budget, belopen derhalve Mf 0.7.

Derhalve is besloten dit aspect van de bevoorrading per 01 januari 1990 uit te besteden. De betreffende overeenkomsten zijn inmiddels getekend. Genoemde meerkosten ad Mf 1.4 zullen in het budget Voeding 1990 van de respectievelijke krijgsmachtdelen worden opgenomen.

BEVOORRADING VAN OEFENENDE TROEPEN (zie onder pt 2h)

5. Daar 119 Lvmdep in deze een taak heeft in oorlogstijd wordt het door de KL operationeel noodzakelijk geacht dat de mogelijkheid blijft bestaan deze taak in vreedstijd te beoefenen. De bevoorrading van oefenende troepen dient derhalve in het takenpakket van 119 Lvmdep gehandhaafd te worden.

OPPORTUNITIES

6. De bevoorrading van KL en KLu eenheden etc. in de BRD (zie onder ptn 2f en 2g)
Wellicht is het mogelijk en financieel aantrekkelijk deze bevoorradingstaken onder te brengen bij burger firma's in NL dan wel de BRD. Afstoting van deze taken zal echter onvermijdelijk consequenties hebben voor het personeelsbestand van 119 Lvmdep. Momenteel beslaat de mobilisabele component circa 90 % van het totale personeelsbestand van 119 Lvmdep. Het aantal vredesfuncties (58) wordt a.g.v. de uitbesteding van de bevoorrading met houdbare levensmiddelen nogmaals met 11 verminderd. C-NLC heeft dan ook te kennen gegeven dat, bij verdere afslanking van het resterende vredesbestand, de uitvoering van de operationele taken (in oorlogstijd) in gevaar zal komen. De vraag of datgene wat financieel ogenschijnlijk aantrekkelijk is derhalve operationeel ook haalbaar is, zal dan ook moeten worden beantwoord in een integrale studie naar de taken en functies van de bevoorradingdienst in oorlogs- en vreedstijd.
DMKL is momenteel doende met het uitvoeren van een studie naar de taken en functies van de materieeldienst in oorlogstijd. Deze studie zal vervolgd worden met een studie naar de taken en functies in vreedstijd. Naar verwachting zal e.e.a. eind 1990 zijn afgerond. Inmiddels is aangekondigd dat begin 1991 een soortgelijke studie zal worden uitgevoerd naar de functies en taken van de bevoorradingdienst.
Het lijkt mij dan ook niet wenselijk om op de mogelijke uitkomsten van deze laatste studie nu reeds een voorschot te nemen in welke zin dan ook.

BIJLAGE D

BEZWERFAD ALGEREHE UITRUSTING KAZERNIERINGSGOEDEREN

AANRACHTSGEBIED OPSCHEIJTING	FINANCIEN x f 1000,00						VERMERKING						
	1989	1990	1991	1992	1993		DKKL mjc	DMKH mjc	DMKLU mjc	MHar mjc	CO mjc	OGHST mjc	RIB mjc
Meubilair zoals Kasten, bureaus, tafels, stoelen, kapstokken, bedden, enz.	DKKL	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	DMKH	2700	2600	2600	2600	2600	-	DMKH	-	-	-	-	RIB
	DMKLU	5900	4640	5250	5500	5500	-	-	DMKLU ja	-	-	OGHST	-
	MHar	500	500	500	500	500	-	-	-	-	-	-	RIB
	OGHST	34300	27600	26400	26700	28400	-	-	-	-	-	-	-
	CO	3700	2200	2100	2000	2000	-	-	-	-	CO	-	-
Reparatie en stoffering van meubilair	DKKL	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	DMKH	450	500	500	500	500	-	DMKH	-	-	-	-	-
	DMKLU	2045	1775	1800	1800	1800	-	-	DMKLU ja	-	-	-	-
	MHar	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	OGHST	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	CO	600	500	600	600	600	-	-	-	-	CO	-	-
Keukenuitrusting zoals keukenmachines, bestek, serviesgoederen, glaswerk tafeldekens, enz.	DKKL	4000	1900	1350	1350	1350	-	-	-	-	-	-	RIB ja
	DMKH	628	638	640	640	640	-	DMKH	-	-	-	-	-
	DMKLU	1770	1480	1200	1200	1200	-	-	-	-	-	-	RIB ja
	MHar	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	OGHST	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	CO	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
Sportmaterieel zoals handbaldoelen, turnborden banken, springkasten, enz excl. "nagelvaste" uit- rusttngen als klimrekken, basketbaldoel, grondpot	DKKL	550	190	190	190	190	-	-	-	-	-	-	RIB ja
	DMKH	350	350	350	350	350	-	DMKH	-	-	-	-	-
	DMKLU	50	50	50	50	50	-	-	-	-	-	-	RIB ja
	MHar	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	OGHST	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	CO	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
Klein sportmaterieel zoals basketbontsjackets, shotles, ballen, linten, enz.	DKKL	800	800	800	800	800	-	-	-	-	-	-	RIB mza
	DMKH	450	450	450	450	450	-	DMKH ja	-	-	-	-	-
	DMKLU	350	250	250	250	250	-	-	-	-	-	-	RIB mza
	MHar	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	OGHST	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	CO	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-

AVONDCHUISGEBIED

FINANCIEËN x f 1000,00

VERBODING

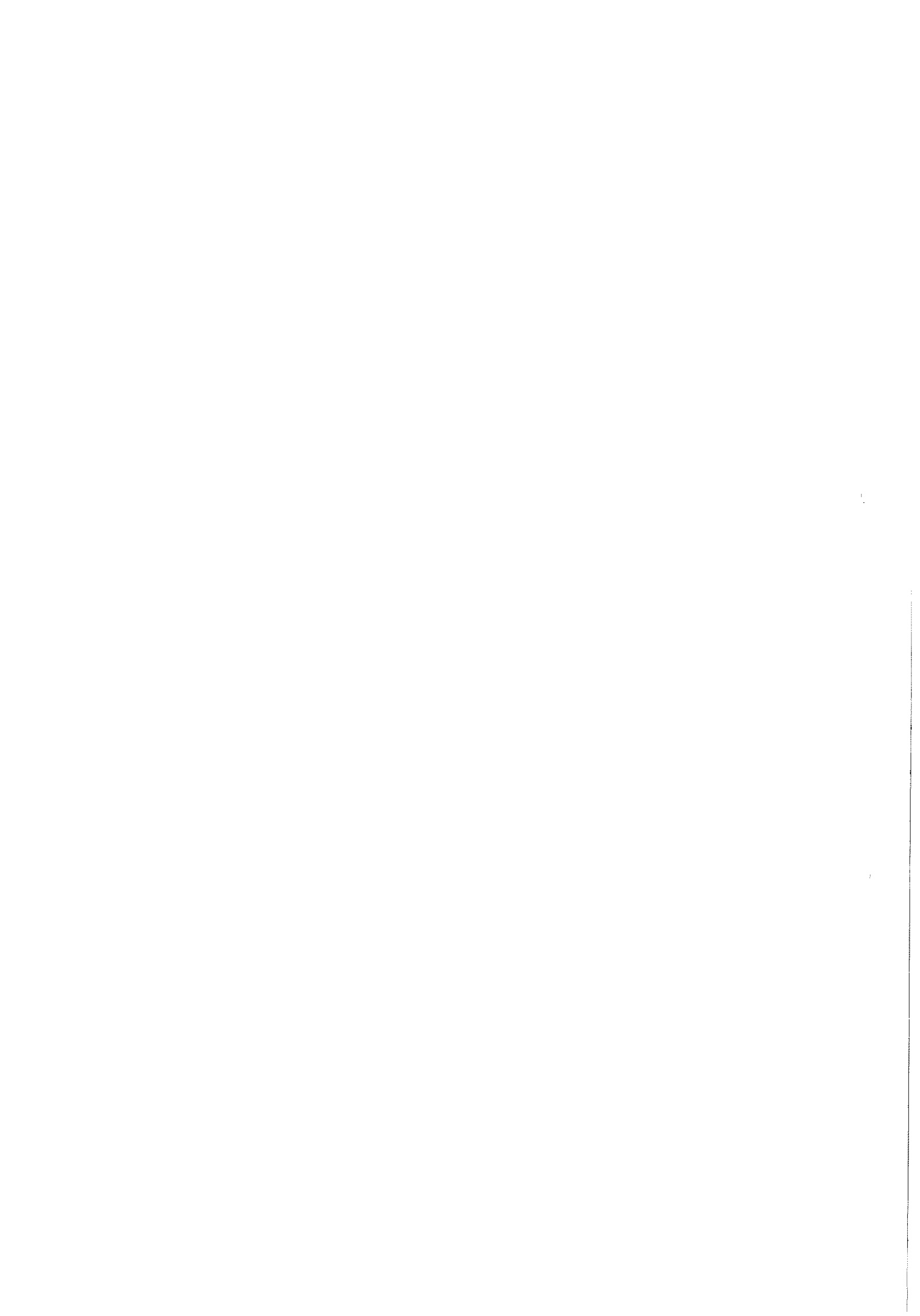
Omschrijving	Financien x f 1000,00					Verbodning						RIB mjc							
	1989	1990	1991	1992	1993	DWKL mjc	DWKL mjc	DWKL mjc	DWKL mjc	DWKL mjc	DWKL mjc								
Hondenbak tingsart kelen zoals kellingen, ver- zorgingsmiddelen, enz	DWKL	2	0	0	0	0	DWKL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIB	ja	
	DWKL	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	DWKL	865	745	770	770	770	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIB	ja
	KWAR	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	DGH&T	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beddegoed zoals matrassen, lakens, slopen kussens, matrassovertrek, enz.	DWKL	3000	2500	2500	2500	2500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIB	ja
	DWKL	897	965	965	965	965	DWKL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	DWKL	400	400	400	400	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIB	-
	KWAR	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	DGH&T	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderhoudsmateriaal zoals poetslappen, kassen, schuurmiddelen, houtbarren, jerrycan's, emmers, zemen, enz.'s.	DWKL	8200	9500	8000	8000	8000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIB	ja
	DWKL	458	480	480	480	480	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	DWKL	1800	1950	1950	1950	1950	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIB	ja
	KWAR	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	DGH&T	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oefil-/schroevmachines, veegmachines, stofzuigers	DWKL	130	850	50	50	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIB	ja
	DWKL	280	260	260	260	260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	DWKL	50	50	50	50	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIB	-
	KWAR	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	DGH&T	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal DWKL	16692	15740	12890	12890	12890	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal DWKL	6193	6243	6245	6245	6245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal DWKL	13230	11340	11720	11970	11970	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal KWAR	500	500	500	500	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal DGH&T	34300	27800	26400	26700	26400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal CO	4600	3000	3100	3000	3000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TOTAAL CEFENSIE

75505 64432 648 61305 61305

Benaming contract afgesloten door/participent met:

	KL	KI	KLU	KIAR	DIRIZI	CO
Servicesgoederen	RIB	-	RIB	KL	-	-
Glazwerk	RIB	-	RIB	KL	-	-
Bestek incl keukerbektek	RIB	-	RIB	KL	-	-
Plaatstalen meubilair	-	-	RIB	-	-	-
Bureaustoelen	-	-	RIB	-	-	-
Renovatie meubilair	-	-	RIB	-	-	-
Zitmeubilair en tafels	-	-	RIB	-	-	-
Verzorging honden	-	-	RIB	-	-	-
Reiniging poetsstappen	KL	-	RIB	KL	-	-
Verpakkingsmateriaal	-	-	voorb	KL	-	-
Sportartikelen	voorb	-	-	KL	-	-
Onderhoud sportartikelen	RIB	-	-	KL	-	-
Beddegoed	voorb	-	-	KL	-	-
Kaasten	RIB	-	-	KL	-	-
Schuurmiddelen	RIB	-	-	KL	-	-
Bewassen poetsstappen	KL	-	-	KL	-	-
Stofzuigers	RIB	-	-	KL	-	-
Sjablonen	KL	-	-	KL	-	-
Pannen	RIB	-	-	KL	-	-
Band, zelfklevend	RIB	-	-	KL	-	-
Touw	RIB	-	-	KL	-	-
Klein sportmaterieel/OKL	RIB	-	-	KL	-	-

Bijlage E 3.

KAZERNERINGSGOEDEREN

Uitgaven	89	90	91	92	93	94	ijkpunt
KL	17	16	13	13	13	13	63
KLU	13	11	12	12	12	12	
KM	6	6	6	6	6	6	
KMAR	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	
DGWT	34	28	26	27	28	28	
CO	5	3	3	3	3	3	
<hr/>							
Totaal	75,5	64,5	60,5	61,5	62,5	62,5	
<hr/> <hr/>							

Biilage E 4.

REISBUREAU FUNCTIE.

Uitgaven	89	90	91	92	93	94	ijkpunt
KL	14	14	14	14	14	14	41
KLU	15	13	13	13	13	13	
KM	12	11	11	11	11	11	
KMAR	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	
CO	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	
<hr/>							
Totaal	43.7	40.7	40.7	40.7	40.7	40.7	

Bijlage E 5

Noot: Uitgaande van de verhouding zoals vermeld in de begroting 1990;
 resulteert toerekening in het volgende overzicht.

Automatisering

	89	90	91	92	93	94
KL	18	18	18	18	18	18
KM	15	15	15	15	15	15
KLu	12	12	12	12	12	12
CO	15	15	15	15	15	15
<hr/>						
	60	60	60	60	60	60

